

№ 4/14 в

ХРИСТИЯНКА

НАР. БИБЛИОТЕКА
ДЕПОЗИТНИ
1928 г. № 16866

списание за
християнското
семейство

Год. IV — Кн. 1. и 2.

Април и Май

Списание „ХРИСТИЯНКА“

Год. IV — Кн. 1 и 2 — Април и Май.

Съдържа:

МАДОНА — картина

IV ГОДИШНИНА НА „ХРИСТИЯНКА“ — Братство „Бълъ Кръсть“.

ПРОРОЦИ И КНИЖНИЦИ (стихотворение) — Люб. Бобевски

БОЛНАТА СЪВРЕМЕНОСТ — † Видински митрополитъ Неофитъ

ПРОРОКЪ САМУИЛЪ (стихотворение) — Люб. Бобевски

ПРЕЗЪ СВЕТАТА НОЩЪ (разказъ) — С. С. Нелидовъ

ПО СТЪПКИТЪ НА ХРИСТА (разказъ) — Д. Р-тевъ

НОВО СЪРЦЕ — Превелъ свещ. Липчевъ

СВЕТИЙ БОЖЕ (на ноти)

НЪМА МЪСТО ЗА НЕГО — Превелъ свещ. Липчевъ

НОВО НЕБЕ (разказъ) — Любомиръ п. Михайловъ

КОЙ ПРЕДАДЕ ДЯКОНА ИГНАТИЙ — ЛЕВСКИ — Д. Кацевъ — Бурски

НАУКА ЗА ДУХОВНИЯ ЖИВОТЪ — Духовенъ и свѣтски животъ

ПРОРОКЪ ЕЛИСЕЙ (стихотворение) — Люб. Бобевски

ЗА СПИРИТИЗМА (продъл. отъ 8 и 9 кн. год. III) — Д-ръ Б.

ПРЕПОДОБНИ ТЕОДОСИЙ ТЪРНОВСКИ (продъл. отъ 10 кн., г. III) — Станмиръ Ст. Станмировъ

ПАСХАЛНО ЛИТИЙНО ШЕСТВИЕ — Шествието на „Бѣлия Кръсть“ —

Протоиерей Д. Янакиевъ. Какво извърши за вѣрата Братството „Бѣлъ Кръсть“ съ тази годишното си „Пасхално Църковно Литийно шествие“ — свещ. Ст. Байновъ

ПЕДАГОГИЧЕСКИ ОТДѢЛЪ — Родители и деца — В. Ч-нъ

НАШИЯТЪ ПЕЧАТЪ ЗА ЖЕНАТА — Жената преди Христа — А. Л-ки

БЕЛЕЖКИ — Нередовността на пощата; св. сливенски митрополитъ въ „Бѣлия Кръсть“; св. врачански митрополитъ Климентъ; сектанството у насъ; свещеническа среща; граждански бракъ; конгресъ на ученическитъ прав. христ. д-ва; конгреси на въздържателнитъ др-ва; членоветъ на хр. братство въ Подуене.

ПОЩА

ИБИЛИОГРАФИЯ.

Madona

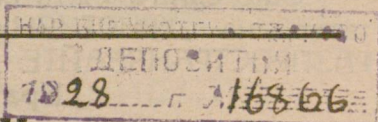
1888

28

1888

ХРИСТИЯНКА

СПИСАНИЕ ЗА ХРИСТИЯНСКОТО СЕМЕЙСТВО.

IV годишнина на „Християнка“

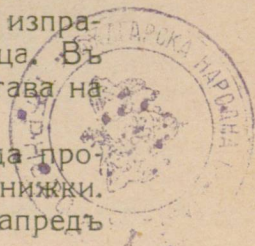
Тъзи сж първата и втората книжки на IV-та годишнина на „ХРИСТИЯНКА“. Съ издаването на тия книжки ние закъснѣхме — трѣбваше да излъзатъ презъ м. Априлъ и Май, а излизатъ презъ месецъ Юний. Това стана така, поради монтирането на собствената братствена печатница. Въ 8 и 9 книжки на III год. ние писахме, че Братството е въ преговори да си набави своя печатница. Сега вече съобщаваме, че Братството има своя собствена печатница, монтирана въ монастыря и тия книжки сж напечатани въ братствената печатница.

И така, за едно кратко време, презъ IV-та година отъ своето сществуване, Братството **Бѣль Кръсть**, започнало безъ всѣкакви средства, днесъ има своя собствена печатница, струваща повече отъ 500000 лв., макаръ още да не е изплатена.

Слава Богу за всичко! Великъ е Богъ и милостивъ къмъ ония, които Го търсятъ! Братството най-вече се радва, че печатницата, която то купи, бѣше до сега печатница на адвентиститѣ, — значи печаташе разни хули и гадости противъ родната Църква. Отсега печатницата става орждие за силна пропаганда срещу враговетѣ на Църквата ни!

Другаде помѣстваме известието, коете е изпратено по случай снабдяването ни съ печатница. Въ него се даватъ по-подробни сведения за състава на печатницата и пр.

На край ние молимъ своитѣ абонати да простятъ за закъсняването на първитѣ две книжки. Въ скоро време ще издадемъ и III, а за напредъ

списанието ще излиза най-редовно. Наскоро ще се започне печатането на втория томъ (за м. февруарий) отъ „Жития на светиитѣ“ ...

Още единъ пжть апелираме къмъ всички читатели на „ХРИСТИЯНКА“ и радетели църковни: **РАЗПРОСТРАНЯВАЙТЕ „ХРИСТИЯНКА“.**

Братство „Бълъ Кръсть“.

Любомиръ Бобевски

ПРОРОЦИ И КНИЖНИЦИ.

Кой духъ, о, философи мрачни,
Срѣдъ древни миръ, потъналъ въ тъма,
Освежаваше гърди юначни
И въ пжть ви бѣ звезда една?

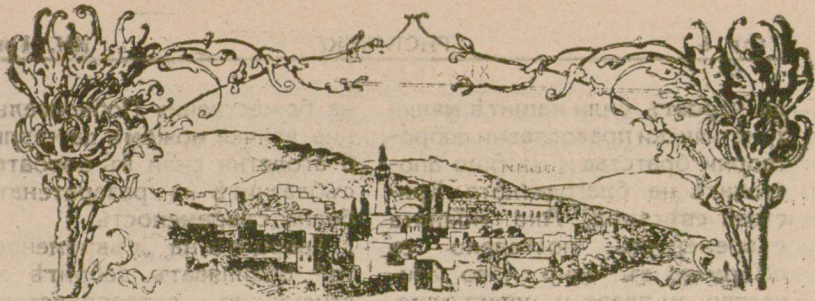
Коя ли тайна ви крепѣше
Мощъ ви даде за борба,
Цѣль свѣтъ отъ нея що трептѣше,
Че тя на мисль бѣ творба?!

Не бѣхте вий борци могжши
Съ пълчища бойници безчетъ,
А гении съ духъ вездесжши,
Творци на слава безъ заветъ!

За вази тайна не остана,
Безспиръ разбулвахте вий мракъ,
Духътъ ви гордъ цѣль свѣтъ обхвана
И прѣсна тамата — страшни врагъ!

Години дълги най-самотно
Въ гори живѣхте, въ пещери,
Влачихте бreme безропотно
До черния си гробъ дори.

И днесъ, когато тукъ се славятъ
Борци на кървавия Богъ,
Не трѣбва вази да забравятъ —
Борци — аскети съ умъ високъ!

Болната съвременность.

† Видински митрополитъ Неофитъ.

Болно и страшно е нашето време. Страшно е за тия, които искатъ да живѣятъ по вѣра и правда и да изпълняватъ повелитѣ на Христа Господа. Опасна е съвременността въ тоя си видъ, въ който се налага на обществото. Съ модността, съблазнитѣ, паденията, разврата и прегъпността, които тя насажда, наистина може да се изтрѣби всѣка вѣра и нравствена чистота, да се възвърне човѣчеството отново въ езическия мракъ и да се троняса егоизмътъ и плътщината въ живота. Въ това отношение наше време е и болно, и страшно. То носи болки за тѣлото и мъки за душата.

Духътъ на поднебесната злоба, не се е примирилъ съ основаното благодатно царство Божие на земята. Той не спира борбата си срещу Църквата и сега. Чрезъ внушения, събласти и развратни изушения, той започва да създава езичници средъ християнски общества. Въ наше време числото на тия езичници расте, безвѣрия се засилва. Езическата вълна отъ низки страсти и наклонности постепенно залива нашето общество, прити ка Църквата, поваля и отвлича ней-

ни членове. И всѣки день виждаме, че тая вълна заедно съ низкитѣ и прегъпни инстинкти изнася на повърхността и старитѣ езически вѣрвания, магии, гадания и други суевѣрия, виждаме отново да изпъкватъ древнитѣ окултни учения, секти и ереси, които озлобено се навѣрлятъ срещу Църквата Христова. Духътъ на езическото възкръсва и тоя духъ се обявява за съвременность, — едно лъжовно понятие, което се разнася и прониква всъде. Това именно пави нашето време и болно, и страшно.

Добритѣ християни-българи сж смутени отъ тая мрачна съременность, която създава толкова изпитни и нравствени мъки. Какъ да се утешатъ и окуражатъ тѣ при вида на столгавата хидра — н вото езичество, което дебне да оскверни най-светитѣ трепети на душитѣ и сърцата? Може да се стори това съ по-често припомняне думитѣ на Христа Господа: Не бой се, малко стадо, защото Отецъ благоволи да ви даде царството. Тоя божественъ гласъ винаги може да ободри и насърчи ужаснитѣ отъ покварата на съвременността. Отъ тукъ могатъ

да черпятъ сили нашитѣ малки християнски православни добротворни братства и изобщо апостолитѣ на благодатната Христова свѣтлина. Ако модната съвременность постепенно се оформява въ едно ново езичество, кърваво и престѣпно, то и върнитѣ последователи Христови трѣбва да заематъ мѣстото на онова малко стадо, на което Отецъ благоволилъ да отреди царството на мира, любовтъта и правдата. Ако на нѣкогашната малка църква били дадени благодатни сили да разпрѣсне езическия мракъ и да възроди хората съ свѣтлината на върата и любовъта, Господъ и сега щѣ подкрепи благодатно Църквата Си въ орбата ѝ съ модното съвременно езичество.

Земната Църква Христова сега не е малка. Тя има милиони чедѣ. Обаче, не въ туй е утехата, защото силата не е въ количеството, а въ качеството. Вълнитѣ на съвременното езичество постоянно завличатъ и погубватъ малодушнитѣ и маловѣрнитѣ отъ това многомиллионно общество. Утехата е у тия, които иматъ здрава вѣра, силенъ духъ и твърдъ характеръ, които устояватъ срещу тия вълни и смѣло се борятъ съ безвѣрието, покварата и престѣпността средъ народа. Утехата е у тия, които се групиратъ да живѣятъ съ словото и повелитѣ Христови. И малцина да сж тия вѣрни чедѣ на Църквата, крайната победа е тѣхна. Къмъ тѣхъ именно се отнасятъ и думитѣ на Спасителя: не бой се, малко стадо, и дерзайте, защото Азъ победихъ свѣта (Иоан. 19: 31) Отъ тия думи

на божествения Победителъ и ние всички можемъ да черпимъ благодатни сили въ борбата съ съблазнитѣ на развратената и болна съвременность.

Творцитѣ на „съвременността“ обвиняватъ добритѣ християни въ ретроградство и бѣгане отъ свѣтлината на науката. Никога не се е казвала по-голяма неистина. Успѣшниятъ развой на положителната наука до сега се дължи предимно на учени християни. Тѣ всѣкога сж я считали помалка сестра на религията. Безпристрастното изучаване на природата, като дѣло на Божиитѣ рѣце, непрѣменно довежда до богопознание и богочитание. Велики учени — естественици, философи, астрономи, математици — свидетелствуватъ за това отъ собственъ опитъ. Следователно, развоятъ на науката никога не е билъ опасенъ за чистата и възвишена вѣра въ Бога. Защо о всестранното изучаване на човѣшката природа и изучаване на нейнитѣ немощи и страдания е убедило и учениитѣ въ необходимостъта на единъ всемогущъ Лѣкаръ — Христосъ. За Него поветсвува божествената наука. Но опасно е спекулацията съ науката; опасни сж ония предубедени учени, които обръщатъ науката въ орждие да подкрепятъ своитѣ лични мнения. Сега въ новото езичество може би и числото на тия учени щѣ се увеличи. Огъ правенитѣ, обаче, до сега анкети се е констатирало, че безвѣрници между истински учениитѣ хора има само отъ 3 до 5%. Опитътъ презъ в коветѣ е доказалъ, че благотворна

свѣтлина дава само оная наука, която се подгрѣва съ религиозна топлина; че науката и религията съставятъ здравиялостъ за културния напредѣкъ въ живота; и че вѣрата наистина открива и улеснява пътя на науката. Затова и ап. Павелъ съветва: всичко изпитвайте, доброто дръжете (1 Сол. 5: 20).

Новоезическата съвременность се отличава и съ друга особеность. Обвинява християнитѣ въ изостаналость, а присвоява и твърде своеобразно прилага древнитѣ християнски съкровища. Учението за уважение на личността и свободата на човѣка, за брака, за благотворителността, за трудолюбието и пр. е учение християнско. Ала режисьоритѣ на съвременността обръщатъ тия начала съ главата надолу: свободата свеждатъ до слободия и безначалие, уважението къмъ личността — до лицимѣрие, благотворителността — до безнравствени увеселения, брака — до животинска свобода, а трудолюбието — до порочна ленность. Последнитѣ, обаче, отъ всичко това сж тѣй печални и тѣй опасни за мн. ното битие на обществото, че дори нѣкой и отъ новитѣ езичници виждатъ въ Църквата Христова единствена котва за спасение срѣдъ океана на порочната съвременность.

Нека от елечимъ и обстоятелството, че тая съвременность се отличава и съ изнамѣрването на множес. во „нови“ удоволствия и увеселения. Най-предпочитани сж тия, които дразнятъ низкитѣ ст асти. Съ ус-

пѣхъ прави това и порнографната лите агура. Театри, опери, кина, циркове, кабарета, вариетета и всевъзможни публични и тайни мѣста привличатъ обществото за развлечения. И поветето отъ тия мѣста и забави притяпватъ нравственитѣ чувства у посетителитѣ. Както древната Църква Христова, тѣй и сегашната, осжда тая безразборность въ развлеченията. Затова „съвременността“ я таксува за изостанала отъ времето. Тая безумна присжда, обаче, не бива да смуцава свободата на добритѣ християни въ случая. Нека тѣ винаги си спомнятъ думитѣ на великия апостолъ: „всичко ми е позволено, но не всичко е полезно; всичко ми е позволено, но нищо не бива да ме обладава“ (1 Кор. 6: 12). Да си спомнятъ, че езческитѣ безнравствени удоволствия и развлечения лишаватъ отъ свобода, тръвятъ душитѣ и засилватъ порочността.

И тѣй, не бой се, малко стадо, защото Отецъ благоволи да ни даде царството. Той ще благоволи да даде на Църквата Си благодатни сили, за да се опази отъ болната съвременность. Съ Неговото учение и съ Неговия Духъ тя ще победи новото езичество тѣй, както е победила древното. Да не се смуцава сърцето ви отъ тежкитѣ изпитни, спжтници на болната съвременность. Нека всички, въоржени съ великитѣ творчески начала на Христовото учение, съ общи сили да се боримъ срещу разрушителния и мраченъ духъ на времето.

Свѣтлината Христова е мѣчна
и да разпрѣсне езическия мракъ,
тъй усърно поддържанъ сега
отъ възкрѣснитѣ древни оку-
лтни учения и секти. Христосъ
и сега подкрепя Църквата съ
Духа Си и съ думитѣ Си: „дер-

зайте, Азъ победихъ свѣта“.
Нека се боримъ съ злото и
нека върваме въ победата, за-
щото нистина сѣя естъ по-
бѣда, побѣдившая миръ
—вѣра наша (1 Ион. 5: 5).

Коя ли твърда воля тукъ съ тебе ще се мѣри,
По-бистъръ умъ отъ твоя кжде ще се намѣри,
Ти, който отъ тълпата, народна народа възсъздаде
И форма на упр ва чрезъ редъ ти правовъ даде?

Ти бѣше духъ гранитенъ и съ вѣра безъ завети
И съ тѣхъ бѣ вредъ известенъ, де слънце грѣй и свѣти,
Пророче, съ честь царетѣ ти правѣха поклонъ,
Е пръвъ ги ти помаза на свѣтлия имъ тронъ.

Речъта ти смѣла бѣше и благость и тревога,
Защото бѣ посредникъ между народъ и Бога
И туй, кое ти каза, то сбждна се за слава
На Тозъ, що всичко зида и всичко разрушава.

Пребждвашъ съ вѣковетѣ, о, мощни Самуиле,
Че милоститѣ Божи се бѣха въ тебъ вселили,
Че изворъ бѣ на разумъ, на свѣтлина и мощъ,
Който никой гений не е засѣнилъ съ ноцъ.

Свѣтътъ вѣнчай Давида, премждри Соломона,
Но тѣ велики бѣха, че ти имъ бѣ патрона,
Защо ти имъ бѣше всесилната пружина,
На всѣко тѣхно дѣло начало бѣ, — причина.

Свѣтътъ когато Бога проспавя съ честь висока,
Не трѣбва да забравя мждреца — тебъ — пророка,
Че Нему пръвъ отъ всички най-много слугува
И слава Му резнесе съ премждри си слова.

Презъ светата нощъ.

Истинско произшествие.

Края на месецъ мартъ.

Влажната мъгла на пролътната нощъ съ гжста пелена се спускаше надъ малкия градецъ и въ нейната тъма предметитъ губѣха яснотата на своитъ черти, а кжщитъ и постройкитъ изглеждаха тъмни и безформени маси.

По тротоаритъ на една отъ крайнитъ улици внимателно и бавно се движеше високата фигура на неизвестенъ човѣкъ. Той, повидимому, не искаше да бжде отъ нѣкого забелезанъ, поради което презъ всичкото време вървѣше колкото се можеше по-близо до стенигъ и оградитъ, като старателно избѣгваше и най-малко освѣтенитъ мѣста. Времето и обстоятелствата му благоприпятствуваха. Рѣдкитъ фенери едва мъждукаха, като желтеникави петна въ тъмната мъгла на въздуха, а минувачи почти съвсемъ нѣмаше. Всички обитатели на града бѣха по кжщитъ си, очаквайки първия ударъ на камбаната властно да ги призове къмъ свѣтлата Пасхална утреня.

Човѣкътъ излѣзе на голѣмия пазарски площадъ, цѣлъ покритъ съ постоянитъ навеси и бараки на търговцитъ.

Минавайки между тѣхъ, той мина на другата страна на площада и се спрѣ, като се криеше въ сѣнката и вгледваше въ малката дървена едноетажна кжща, тритъ прозорци на която бѣха силно освѣтлени и

хвърлѣха върху моста желта свѣтлина.

Фигурата се кривна къмъ кжщата и се изгуби, като се слѣ съ нейната гжста черна сѣнка. За нѣколко мига тя още единъ пѣтъ се мѣрна предъ единъ отъ прозорцитъ и, ако презъ това време имаше нѣкой тамъ, до ухото му щѣше да дойде задавенъ, сипкавъ, пълненъ съ дива радостъ гласъ:

— Само децатд! Сполуката е пълна... Много добре... Ще го зарадвамъ азъ него...

И всичко утихна.

Следъ положинъ часъ отъ кжщата въ тъмната сѣнка, на която се скриваше таинствената фигура, излѣзе жена, нагледъ, като прислуга, и отъ разсѣяностъ остави вратата незатворена. Като молния, се вмъкна непознатиятъ въ кжщи и се окача въ антрето предъ стайтѣ. Той се огледа наоколо и, като безплътенъ призракъ отиде въ едно отъ кошетата, заградено съ поставения тамъ шкафъ, закри се съ още непробранитъ зимни шуби, които тукъ стояха закачени, и стана невидимъ.

А въ съседната стая, която служеше за столова на живѣещитъ въ тоя домъ, чуваха се гласове и ставаше следното:

Две момиченца, на около шесть-седемъ години и едно три годишно момченце, вечеряха. Тѣхната майка, още съвсемъ млада жена, съ красиво лице, върху което сияеше добра усмивка, изцѣло изпълнена отъ щастието на майчинството,

сжщо бѣше тукъ, като се грижеше и хранѣше децата.

Въ този моментъ, когато непознатиятъ се криеше въ тъмното антре, едно отъ момиченцата из игна глава и каза, като се обърна къмъ другитѣ:

— Тихо!

— Какво значи това. Любо? попита я майка ѝ.

— Струва ми се че, нѣкой влѣзе...

— Кой ще влѣзе?

— Не зная, но ми се чу, че скръдна вратата, — настояваше момиченцето.

Всички утихнаха. Около една минута се продължи мъртва тишина.

— Не, Любке, ти се лъжешъ. Виждашъ, че никой нѣма, — отново повтори майката.

Вечерята продължаваше ѝ, когато децата се нахраниха, майката каза:

— Хайде сега, деца, по-скоро се събличайте и си лѣгайте да спите. Азъ ще отида въ църква, да се помоля за васъ на Бога, а утре ще Ви подаря по едно яйце, хубаво, червено яйчице...

Всички минаха въ съседната стая — спалня.

— Мамо, а ако сж дошли хайдуци, — попита второто момиченце, като си спомни станалото при вечерята.

— Детенце мило, какво има у насъ за крадене? — засмѣ се майката, като го целуна.

— Азъ много се страхувамъ да спя, когато, тати заминава за нѣкжде!..

Противна служба! — капризно извика Люба. Заради нея татко даже Пасхата нѣма утре съ насъ да посреща!..

— Отъ що се плашишъ, Любке? — попита майката.

— А разбойницитѣ!

— Разбойницитѣ? — се очуди майката; — защо ще ни нападнатъ разбойници? Тѣ грабятъ и убиватъ само богатитѣ, защото тѣ иматъ много пари...

При насъ разбойници нѣма да дойдатъ.

— Разбойникъ — отвратителенъ, разбойникъ — проклетъ! — съвършено неочаквано извика мълчация презъ всичкото време Сергийчо — трѣбва такъвъ да бже убитъ.

Сергийчо! — съ укоръ извика майката: — какъ не те е срамъ!.. Нима може да искашъ нѣкому смъртъ и въобще каквото и да било недобро нѣщо? Кой те научи на такива лоши мисли и думи?

Момченцето сканфузено млъкна.

— Разбойникътъ е зълъ човѣкъ, но не е проклетъ! Нико-го не трѣбва да проклинашъ, мое дете. И разбойницитѣ сжщо не трѣбва да проклинашъ. Тѣ сж жалки, нещастни хора. Тѣ сж голѣми грѣшници и правятъ твърде много лоши работи. Но ако разбойникътъ се разкае, Богъ ще го прости... Трѣба да не проклинаме разбойницитѣ, а да се молимъ за тѣхъ, да се молимъ и просимъ Бога, да ги вразуми и да просвѣти тѣхнитѣ души и сърдца.

— Богъ сжщо не обича разбойницитѣ, — проговори Сергийчо.

— Той не ги обича, докато тѣ убиватъ и обиждатъ хората — наставнически каза майката; — когато разпѣнали единъ раз-

бойникъ наедно съ Хрита, — нали, деца, помните, азъ преди три дни ви четохъ за това — той се разкаялъ, и Господъ му казалъ, че той следъ смъртта си ще бжде въ рая.

До като продължаваше тоя разговоръ, децата успѣха да се съблекатъ. Сега Сергейчо стоеше въ кревата на колѣне, въ бѣла долна риза, съ сиво-златисти кждри и съ своето чисто невинно лице той напомняше херувимъ и четѣше обичайната си молитва, която едвамъ що бѣше почналъ да изговаря и на която бѣше то научила неговата дълбоко вѣрваща майка.

— Господи, помилвай тати, мама, Любка; Соня, Сергейча и всички хора...

За минутка детето се спре.

— И разбойника, — добави то, като се прекръсти и си легна на постелката.

— Славно мое момченце! скжпа моя прел стъ! — майката обсипа съ целувки Сергейча. Всѣкога тъй прави, моли се за всички, и даже за разбойниците. За тѣхъ молитвата е по-нужна, отколкото за другитѣ хора: тѣ повече грѣшатъ...

Като чуха думитѣ на майката и похвалитѣ на брата имъ, дветѣ момиченца последваха неговия примѣръ и къмъ думитѣ на молитвата трогателно прибавиха:

— ... и разбойника!

Въ тишината на стаята се носѣше съ света чистота и любовъ тая кратка детска молитва.

.....

Измина се около единъ часъ.

Отдавна бѣше изгасена ламбата, отдавна бѣха заспали децата, отдавна послушната на

камбанния звънъ майка бѣше отишла на утрешното богослужение, когато, най-после, почна да се шумоли въ тъмния жгълъ подъ закачалката и отукъ излѣзе скрилия се тамъ човѣкъ. Той премина столовата и се спре предъ вратата на детската стая.

Тъкмо срещу вратата, въ жгъла, предъ потъмнѣлъ отъ времето образъ на Спасителя въ търненъ вѣнецъ горѣше силно кандилце. Свѣтлината му падаше върху лицето на стоящия. Разчорлената коса и гжстата черна не вчесана брада предаха му суровъ и мраченъ видъ. Въ дѣсната му ржка нѣщо блѣщѣше. Това бѣше голѣмъ и отъ дветѣ страни остъръ ножъ. Кроткитѣ лжчи на кандилцето палѣха отражения на полированото му острие.

Лицето' обаче на тоя, неизвестенъ човѣкъ, който влѣзе въ кжщата за убийство, не бѣше свирепо. Напротивъ: всички негови мусколи треперѣха и се подрѣпваха отъ нѣкакво страдание, а въ черната му брада се искрѣха спрѣлитѣ се тамъ едри сребристи капки: той плачеше съ тихи сълзи...

Дълго време човѣкътъ стоеше на прага и, най-после, се реши да влѣзе въ стаята, която, струваше му се, че се защищаваше и пазеше отъ самичкия с ърбещъ Страдалецъ. А като влѣзе, той падна предъ Неговия образъ, задавайки се отъ безгласнитѣ ридания, и едвамъ сдържайки своя плачъ...

Нѣкжде камбана удари.

Човѣкътъ бържешкомъ се издигна и се приближи къмъ креватчето на Сергейча, ка-

то се наведе върху му, той почна често-често да го прекръства. Детето спеше спокойно. Едната му ръчичка се измъкна изътодъ одеялото и се отпусна надолу отъ постелката. Към нея, като към светиия, човѣкътъ допре устнитѣ си.

Несвързано шепнене се разнесе изъ стаята и изчезна въ тъмнината.

Като обиколи и прекръсти останалитѣ деца, човѣкътъ отново се върна къмъ Сергийча, глѣхна нѣщо подъ възглавницата му и, като видѣ моливъ на масата, написа, при слабата свѣтлина на кандилцето, нѣколко думи върху отвѣдната страна на подвързията на намиращето се тукъ Евангелие.

И отново той падна предъ образа. Голѣмото му тѣло конвулсивно потрепваше. Върху пода капѣха, като куршумъ, тежки, горчиви сълзи и съ радостния бликуващъ камбаненъ звънъ се сливаха глухитѣ, недоизтрѣгнати стенания...

А отъ образа съ дивна радост и божествена любовъ сияеха очитѣ на Скърбеция Страдалецъ и гледаха на каящия се разбойникъ също тъй криво и милосърдно, като нѣкога, почти преди две хиляди години, гледаха отъ кръста на другиго...

Въ същата нощъ, наедно съ възкресението на Христа, възкрѣсна и тъмната душа на човѣка за новъ и добъръ животъ

— Мамичке, азъ имамъ златни копейки! — говорѣше радостно Сергийчо, като посрещаше майка си, влизаща сутринята въ детската стая.

— Какво ти си измисляшъ? Какви златни капейки имашъ?

— А ето, вижъ . . .

Въ ръцетѣ на Сергийча звънтѣха нѣколко голѣми златни монети. Майката искаше нѣщо да каже, но изведнажъ видѣ на стола разгннатото Евангелие и редоветѣ, написани на гърба на подвързията.

— На добрата майка на тия чудни деца споменъ отъ разбойника, когото чиститѣ детски молитви спасиха отъ страшното злодеяние.

Тя прочете това съ гласъ и . . . зави й се свѣтъ, като отчасти се сети за онова, което бѣше станало тукъ презъ нощта.

Още една секунда . . . Нейниятъ погледъ падна върху забравения на пода предъ иконата грамаденъ ножъ . . . и изплашената майка слабо извика и падна въ безсъзнание.

Следъ три месеца въ Петербургъ, на името на министъра, подъ ведомството на който служеше бащата на Сергийча, се получи голѣма сума пари и дебело писмо съ задграниченъ печатъ.

Ето нѣколко реда отъ това писмо:

„Едничкѣтъ синъ на твърде състоятелни родители, отъ детинство азъ бѣхъ разглезенъ до крайна степенъ. Азъ не знаехъ и не бѣхъ привикналъ на противодействие. Най-малкитѣ мои желания се изпълняваха безпрекословно. Нито единъ капризъ мой не срещаше отказъ. Рано започнахъ да живѣя, и съ главата си потънахъ въ водовъртежа на оргиитѣ и игритѣ на карти. Следъ смъртта

на родителитѣ, когато цѣлото твърд голѣмо състояние премина всецѣло въ моитѣ рѣце, азъ разбира се, не избѣнихъ начина на живота... Скоро моето състояние се разстрои, а следъ това и съвсемъ се разсипа. Убийството на лихваря, който ме заплашваше съ простестъ на полицитѣ, бѣше достойно завършване на тоя безпжтенъ и пороченъ мой животъ. Осждиха ме и изпратиха на заточение. Нѣколко години азъ прекарахъ тамъ, като се утешавахъ съ мисълта за отмъщение на оня следовател, който бѣше разкрилъ моето престѣпление и когото, поради то а, азъ считахъ за виновникъ, причина за постигналото ме сурово, но, — сега вече това съзнавамъ, — справедливо и напълно заслужено наказание. Най-после, азъ успѣхъ да побѣгна отъ затвора и прекарахъ нѣколко време въ златнитѣ сибирски рудници. Тамъ ми повървѣ. Азъ открихъ богата златоносна жила и скоро станахъ владетель на голѣмо състояние. Сжщевременно, обаче мечтитѣ за отмъщение не ме напущаха. Азъ решихъ да продамъ мината, да убия моя мнимъ врагъ и да се скрия задграницата. Първото и третото е вече изпълнено! Мината отдавна е продадена, а самичкь азъ, както се вижда отъ щемпела, съмъ въ Англия“.

По-нататкь неизвестниятъ описваше, какъ намѣрилъ следователя, какъ отишълъ презъ

нощта въ дома му, какъ се вмъкналъ вътре и какъ решилъ да изколи цѣлото семейство: жената и децата.

„Такова отмъщение ме много радваше. Смѣтахъ го за много по-задоволително, отколкото да убия самичкия него... Но, — Боже! — въ това време, когато азъ стискахъ вече ножа въ рѣка и съ свирепа радостъ си представявахъ предсмъртнитѣ конвулсии на своитѣ жертви, и мжката на баща имъ и мжжа — майката учеше децата да се молятъ за разбойника, и децата се молѣха!... Тѣхната молитва се издигаше и заради мене, тѣй като и азъ сжщо бѣхъ разбойникъ!... Азъ не зная, какво стана съ мене, азъ се преродихъ въ тая света нощъ и отъ звѣръ и негодай, станахъ човѣкъ... Навѣрно, дошла е молитвата на детскитѣ сърдца, допре тола на Всевишния, и Той, Милосърдниятъ Сждия на свѣта, даде ми сълзи на разкаяние и приетия мои сълзи и ридания, както нѣкога прие молитвата на разбойника, разпнатъ на кръста съ „Неговия Синъ“.

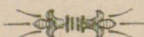
Писмото се свършваше съ молба да се прерати приложената сума на бащата на Сергийча за неговото възпитание.

Отдолу стоеше краткь подпись.

Разбойникътъ.

Паритѣ и писмото бѣха пратени отъ г-на министра на адресъ.

С. С. Нелидовъ.

По стъпките на Христа.

Разказъ изъ староримския животъ.

Нощъ. Съ милиярди звезди е описано южното небе. Всичко въ природата като че спи, обзето отъ негата на покоя... По аристократическия кварталъ на Александрия, Брухиумъ, напълненъ съ величествени, разкошни дворци, тихо върви, по направление къмъ морето, пустнатия на свобода Сабий.

Морето е спокойно. Въ неподвижнитъ негови води се отразяватъ небеснитъ свѣтила, гледайки оттукъ, като отъ дълбока бездна. Слабо озарената съ бледната свѣтлина на луната, коса на Хома, владена въ морето, рѣзко изпъква сжщо забикалящитъ я води...

При храма на Посейдона, който изобилствува съ колони и се намира на самия брѣгъ между косата на Хома и театъра на Диониса, Сабий се спрѣ и замислено почна да гледа върху морето. Минаха нѣколко мига. Отъ гърдитъ на пустнатия на свобода се изтрѣгна дълбока въздишка.

— Нима всичко е свършено? — тихо произнесе той, като че желаяйки да раздѣли своята скръбъ съ неподвижно разтилащето се предъ него море. Нима всички мои надежди и мечти сж се прѣснали като капкитъ на вълнитъ, като лекитъ струи на дима, издигащи се къмъ облацитъ и изчезващи въ неизмѣримото пространство? Уви, никакви убеждения и доводи не можаха благоприятно да подействуватъ на Даксиона: идолопоклонството пушна-

ло твърде дълбоки корени въ нейната душа... Ние много обичаме единъ други, но... моятъ Богъ никога нѣма да бжде нейнъ Богъ.

По странитъ на младежа се търколиха две горчиви сълзи. Колко усилия се употрѣбиха, за да се построи зданието, което, обаче, само по една дума на Тимонъ, бащата на Доксиона, се разруши!

— Или ти ще се откажешъ отъ Христа, ще станешъ върренъ поклоникъ на нашитъ милостиви богове, и тогава Доксиона ще бжде твоя, — каза Тимонъ, — или пъкъ азъ ще те предамъ въ ржцетъ на проконсула, като членъ на вредната християнска секта, и тогава ти ще загинешъ. Избирай едно отъ дветѣ. Утре ще ми донесешъ отговоръ...

„Утре“... Вече приближава да се разсъмне. Но що да се реши? Нему, бедния, пуснатъ на свобода, когато Тимонъ обласка и го направи свой домоуправителъ, нему предлагатъ ржката на първата красавица въ града и при това още и богатство и почести. Нима той ще се откаже отъ всичко това?... Но заради това трѣбва да се отрече отъ Оногова, когато той счита за Истинска Свѣтлина на живота и къмъ Когото се е обръщаль въ труднитъ минути на живота, Който изпълвалъ неговата душа съ спокойствие и търпение, Който разсѣйвалъ неговитъ съмнения... О, не, не! Той никога

нѣма да направи това, никога въ неговата душа мѣстото на Христа не може никой другъ да го заеме. „Азъ те обичамъ, — каза му днесъ Доксиона, — но ти ще бждешъ мой мжжъ само тогава, когато престанешъ да изповѣдвашъ тъмната християнска религия? . . . Христосъ или Доксиона. . . Нека най-после утре остритѣ орждия на мъченията да почнатъ да късатъ неговото тѣло — той нѣма да измѣни на Христа, въ Когото неговата душа ще намѣри вѣчно и блажено успокоение.

Сабий падна на колѣнѣ и почна да шепне молитва : той моли Христа да го укрепи на предстоящия подвигъ. . .

Бѣше обѣдъ. Горещитѣ лжчи на африканското слънце парѣха. Улицитѣ бѣха пусти. Въ това време градътъ бѣше сѣкашъ измрѣлъ

Въ дома на Тимона, въ вжтрешния дворъ, срѣдъ който стоеше потъналия въ растения и цвѣтя бассейнъ, бѣше студено. На меки възглавници полулежеше Тимонъ. При него седѣше Доксиона. Тукъ редомъ стоеше триножникъ, върху който, съ едва уловимъ за окоото димъ, пушеше кифи, обвѣвайки съ ароматна миризма Тимона и неговата дъщеря,

— А где е Сабий? Защо той не идва? — Каза Доксионъ съ неудовлетворение въ гласа.

— А ти както се вижда. — съ нетърпение го очаквашъ? — засмѣ се Тимонъ.

— Не него, а неговия отговоръ, — поправи Доксиона.

— А-а! — протѣгна Тимонъ — но менъ се чини, че неговиятъ

отговоръ нѣма да бжде приятенъ, нито на мене, нито на тебе.

Лицето на девицата излеко побленѣ.

— Да ме избавятъ милостивитѣ богове отъ това! — извика тя. — Тате, кажи: — нима можшитѣ богове немогатъ да внушатъ на тоя безумецъ, че изповѣдваната отъ него религия, следъ смъртъта, ще го заведе въ тартара?

Върху гладкото чело на Тимона се явиха голѣми бръчки. и той бавѣше одговора си.

— Азъ не мога да ти кажа, — проговори той. — А ето и Сабий. . .

Доксиона изтрѣпна и издигна въпросителенъ погледъ къмъ приближаващия се младежъ. Лицето му говорѣше за твърда решимостъ.

У девицата болезнено се сви сърдцето.

Е, упорити човѣче, къкъвъ отговоръ ми донесе? — започна Тимонъ. Захвърли ли своитѣ лудешки мисли отъ главата си? Казвай на що се реши?

Младежътъ твърдо отговори:

— По добре смъртъ, отколкото да се отрека отъ Христа.

Като ужиленъ Тимонъ скочи отъ своето легло. Неговиятъ видъ бѣше страшенъ.

— Безумецо! — извика той, — какво говоришъ ти? Обмисли ли това, преди да го кажешъ?

— Да, изъ всичко обмислихъ.

— Опомни се нещастнико! Нима не те мами красотата на Доксиона, богатството и славата? Нима заради разпнатия, ти ще се откажешъ отъ всичко това? Помисли за Доксиона: ти и нанасяшъ голѣмъ ударъ. .

И това заради всички наши грижи за тебе. . .

Сабий печално погледна на девицата, върху лицето на която бѣше се разлѣла мъртвешка бледностъ.

— И тъй, твоето решение е неизмѣнимо? — попита Тимонъ Сабия.

— Да, твърдо — отговори последниятъ.

— Стига да кажа само една дума, — сурово каза Тимонъ, — и ти ще бждешъ разкъсана отъ звѣроветъ. Но азъ нѣма да направя това. . . заради оксиона. . . Иди си и се пази да не попаднешъ на пѣтя ми! . . .

Тимонъ михна съ ржка и се сложи върху възглавницитѣ.

— Доксиона, прости, — изви ка Сабий и тихо излѣзе.

Наскоро въ Александрия и нейннитѣ околности между християнското население съ уважение почна да се произнася името на Сабия. Като празниченъ день християнитѣ — затворници очакваха деня, въ който Сабий отиваше при тѣхъ, и утешаваше ги, помагаше имъ и спордѣ силитѣ си облекчаваше тѣхната участъ. Да помогна на беднитѣ и страдащитѣ — ето каква бѣше цѣльта на живота му до последнитѣ му дни.

Д. Р-тевъ.

Веднажъ въ кжщата на знаменития африкански изследователъ и мисионеръ Ливингстонъ седѣлъ началникътъ на едно отъ дизитѣ племена, потъналъ въ дълбока мисль. Изведнажъ той вдигналъ глава и се обърналъ къмъ мисионера съ следващитѣ думи: „много ми се иска, казалъ той, да ми промѣнишъ сърдцето; дай ми средство да го промѣня, защото

то то е гордо, рздрзнително и много се тревожи“.

Мисионерътъ взелъ Новия Заветъ и поискалъ да покаже на дивака единственото средство, отъ което само е възможно да се измѣни сърдцето, но дивакътъ го прекъсналъ: „не, казалъ той, азъ искамъ питие, та като го изпия, изведнажъ да ми промѣни сърдцето“.

Твърде много отъ съвреме-

нитъ образовани хора приличатъ на този водителъ на дивацитѣ, макаръ и да не изразяватъ своето желание въ такава прстодушна форма, както той. Тѣ чувствуватъ, че сърдцето имъ е неспокойно и много биха желали то да бие спокойно и равномерно. Но намѣсто да търсятъ изгочника на това спокойствие въ себе си, тѣ се обръщатъ къмъ другитѣ и искатъ отъ тѣхъ да имъ дадатъ търсеното спокойствие, като нѣкоя вълшебна напитка, която трѣбва да произведе въ тѣхъ най-спасително действие, но само безъ всѣко участие отъ тѣхна страна, или въпреки тѣхъ.

По такъвъ начинъ, обаче, сърдцето не може да се измѣни. Ние сами трѣбва да поднесемъ на Бога нашето ветхо сърдце, за да получимъ отъ Него ново. Нищо въ свѣта не може да замѣни непосредственитѣ сношения между Бога, Който всичко дава и всичко измѣнява, и човѣка, който всичко получава и постоянно се измѣнява.

При все това, има нѣщо трогателно въ молбата на афри-

канеца, който съ това надминава много образовани и кръстени човѣци, които не чувствуватъ потрѣбностъ „да пиятъ огъ духовното питие“ (Кор. 10, 4). и твърде леко се задоволяватъ отъ това сърдце, което иматъ.

Да изпитвашъ душевно вълнение и да съзнавашъ, че то не е въ състояние да се успокои отъ само себе си, ето двата съществени пункта, презъ които твърде често е трудно да се прескочи, но които е необходимо да се достигнатъ.

Ако вие съзнавате, че въ сърдцето ви сж се загнѣздили гордостъ, гнѣвъ и други пороци, само въ зародишъ или въ напълно зрѣлъ видъ, вие вече не сте далече, за да извикате къмъ Бога съ думитѣ на псаломопѣвеца: „сърдце чисто създай въ мене, Боже!“ Страданието подготвя молитвата, а молитвата, при помощта Божия, води къмъ обръщение; Богъ отговаря на обрънатитѣ се къмъ Него съ молитва.

Преведъ Свещ. Липчевъ

Печатницата на братството „БѢЛЪ КРЪСТЪ“, печата всички печатни произведения съ 5—10% по-евтено, отъ която и да било друга печатница.

Изпълнява бързо, акуратно и образцово поръчкитѣ.

Светий Боже.

Умѣрено

Свя-тый Бо-же свя-тый ирра-

кый, свя-тый свя-тый без-смер-тнѣй

по-ми-луй насъ. 3 п. м. г.

Сла-ва От-цу, и Сы-ну и Свя-то-му

Ду-ху, и ны-нѣ и при-сно

въ-ни въ-ковь А-минь, Свя-тый Свя-тый без-

Нѣма мѣсто за Него.

„Защото нѣмаше за тѣхъ мѣсто въ гостилницата“ (Лук. II, 7).

Въ много наши домове нѣма мѣсто за Христа. Семейството трѣбва да бжде храмъ, въ който да обитава Иисусъ и нѣма християнинъ, който да не признае необходимостта отъ прижитствието на Христа и да не казва, че тамъ, където Него нѣма, нищо не е пълно. Но колко е далече подобно признание отъ действителността! Въ повечето случаи ние така устройваме семейния си животъ, че въ него нѣма мѣсто за Иисуса.

Ето работническо семейство, за което трудътъ съставлява всѣкидневна необходимостъ, където нуждата да се подбужда волята къмъ деятелность, е готова да отслабне. За това семейство рано се почва деня

и късно се свършва. Религиознитѣ нужди, обаче, не сж удовлетворени, или поне никой не признава потребността да ги удовлетвори.

Семейниятъ животъ се явява нѣкакво изключение отъ несжществуващия християнски животъ. Недѣлята както и бждещитѣ дни сж претрупани съ работа; трудътъ обхваща „часоветѣ за почивка“. Членоветѣ на такова семейство губятъ привычката да посещаватъ Божията Църква, не намиратъ свободно време акуратно да изпрашатъ децата си въ недѣлното училище. Семейството представлява отъ себе си гостилница, където хората дохождатъ, за да спятъ, ядатъ, понѣкога да поприказватъ, а често пжти и да се скаратъ. Но нѣма въ него мѣсто за Христа.

Ето богато семейство. Въ него нѣма изморителния трудъ; развлеченията заематъ неговото мѣсто. Най-главната, единствената грижа въ такова семейство се състои въ търсенето удоволствия, все едно — честни или не, но само да е весело. Срещатъ се родители, измъчвани отъ желанието и потребността да развиятъ децата си, да ги подготвятъ за веселье и щастливъ животъ. Затова тѣ търсятъ чисто външни удоволствия и разнообразни свѣтски развлечения. По такъвъ начинъ отрано ги пресищатъ, докато най-после тѣ сами, преситени и изморени, напразно ще търсятъ нѣщо необикновено.

Въ богатото семейство жщо така малко мѣсто има за удовлетворение на религиознитѣ потребности, както и въ работническото семейство. Членовете ъ на богатото семейство често се виждатъ помежду си. Тѣ разполагатъ съ свои вечери, по нѣкога твърде тягостни за тѣхъ, особено ако се случи да ги прекаратъ безъ развлечения. Недѣленъ день сж свободни. Но ще намѣр-тъ ли тогава време да си спомнятъ за Бога отъ непрекъснатитѣ спектакли, балове, концерти, танци и т. н.?

Не! нѣма мѣсто за Христа и въ тази гостилница, разбира се, повече суетна, повече изтънчена, отколкото споменуваната въ Евангелието, но сжщо така претрупана. Христосъ е чужденецъ. Въ преливанията на костюмитѣ, въ шума на разговоритѣ, въ смѣната на визититѣ и вечеринкитѣ, посрѣдъ четенията на съблазнителнитѣ или лекомислени книги нѣма мѣсто за Христа, защото Нему не да-

ватъ това мѣсто, което Той иска да заеме; а Той, отъ своя страна, не се задоволява съ мѣстото, което Му оставятъ.

А колко други видове семейства сжществуватъ между тѣзи крайни точки на семейния животъ и какъ всички тѣ, или почти всички, се раздѣлятъ между погълнатитѣ отъ труда и разсѣянията, придобити отъ удоволствията. Колко трудно е да се роди Младенецъ на Божия свѣтъ и да израстне въ такава срѣда! А между това, никога, може би, не е била толкова голѣма необходимостта за семейството да разбере своята задача и да я изпълни. Въ съвремената намѣра епоха, обществото, кръстено нѣкога въ Йорданъ, изкупено съ кръвта на Христа и осветено отъ Духъ Свети въ деня на Петдесетница, иска да забрави Този, Който го е спасилъ и се стреми въ себе си да образува грамадна гостилница, въ която нѣма мѣсто за Христа. Когато нашитѣ деца се възпитаватъ въ тѣзи страшни понятия, че възпитанието може и безъ съдействието на религията и че народътъ удивително много печели, като губи вѣрвата, — въ такава епоха, повече отъ когато и да било, е необходимо за християнското семейство да бжде благочестивъ наставникъ на младото поколѣние и да даде на Христа почетно мѣсто въ своята срѣда, единственото мѣсто, което Той може и желае да заеме, и обикновената гостилница ще превърне въ свещенъ храмъ, въ който за всѣкога ще се всели Господъ, Царьтъ и Бога на този храмъ.

Превелъ Свещ. Липчевъ.

Ново-ребе.

I

Знаменитиятъ Хелдианъ Симось сега седѣше на своя столъ и гдѣдеше синия небосклонъ. По небето бѣгаха облаци, които хвърраха огромната си сѣнка върху земята. Загледалъ се и замислилъ, той внезапно проговори: „да, вѣрно е, че този, който дойде при Пилата, е вѣроизмѣнникъ... но Пилатъ какво направи... изми си рѣцетѣ и каза: „невиненъ е...“ Защо? ... Пилатъ прегрѣши законитѣ... той е виноватъ! Смъртъ за Пилата и за юдейския царъ!!

Увличайки се въ своя разговоръ, мислитѣ му не бѣха добре свързани и той въ нетърпение стана отъ мѣстото си, и бързо се олжти къмъ града.

II

Навалицата изъ улицитѣ растѣше все повече и повече. Тази разноцвѣтна и суетна тълпа, бѣше овладана отъ най-важнитѣ въпроси, за които не намираше вѣренъ отговоръ.

Загова когато на единъ хубавъ бѣлъ конь се показа Хелдианъ Симось, тя зарева; „Ка̀во ще стане съ Него?! Върнете Го назадъ! Върнете...!!“

При тѣзи в кове Х. Симось

пребледне и съ половинъ гласъ извика: „Защо се лъжете? Христосъ не е Божи Синъ. Той е вѣроизмѣнникъ!“ Въ това време група войници изведоха единъ човѣкъ съ хубаво лице, което изглеждаше кристално. Лесно бѣше да се разбере, че този човѣкъ е побѣдилъ плътта. Руситѣ му коси, върху които се сплитаха шипове и тръни, бѣха обагрени съ кръвь. Той едвамъ пристѣпяше. Стражаритѣ махаха своитѣ бичове, които плющѣха и се смѣсваха съ суетния шумъ на тълпата. А той само поглеждаше, и нѣкаква загадъчна, но велика любовъ пламтѣше въ очитѣ му.

И навѣрно Той се молѣше за своитѣ хулители.

III

Хелдианъ Симось присѣтствува на всички церемонии, устроени отъ фарисеитѣ. Когато разпѣваха Мжченика, той бѣше доста близо до Него, и виде, че по лицето Му не се показва ни една черта, която да изрази най-малка злоба. Симось дълго гледа унесенъ и обзетъ отъ разни мисли. Изведнажъ предъ него изкочи единъ

човѣкъ, почти изполинь, който запита Симоса: „Защо разпънахте Христа? Пуснете го!“

Казвайки тѣзи думи, развалнунанъ той сви незабелезано юмруцитѣ си тѣй, че съ единъ ударъ само можеше да повали мъртавъ Симоса. Но въ този моментъ погледитѣ на Христа и гиганта се срещнаха.

Всичката сила и енергия, която криеше въ себе си Гигантътъ като че ли изчезна и тѣй се наведе съ просълзени очи.

Следъ това нѣколко войници го обградиха и съ вързани ржце го поведоха изъ стрѣмнината къмъ града. Случката съ Гигантътъ покърти Симоса. Въ него започна да се поражда една злоба и една нежна любовъ. Той виждаше ту измъченото лице на Христа, ту благородния гигантътъ. Въ него кипѣше една мисль, която той ясно произнесе: Този човѣкъ, който можеше съ единъ замахъ да ме убие, защо не направи това... той виде Разпнатия и вси ки сили въ него отпаднаха. Защо?! и какъ?! Но Симосъ не разрешаваше въпроса. И пакъ мислѣше: има нѣщо по-велико отъ силата и нѣщо по-трайно отъ плътта“. И той погледна небосклона. „Ами природата, ами облацитѣ? Какъ съмъ азъ, кжде съмъ азъ? Защо... защо

живѣя? Като произнесе тѣзи думи, Той покри лицето си и каза, „колко съмъ грѣшенъ“. „А ти, Христе, Който носишъ истината, открий и на менъ“. Сега той като лудъ се затече къмъ разпятието. Тамъ стражитѣ му отдадоха почестъ. „Не искамъ вашитѣ почести. Азъ страдамъ за Христа. Истината сега заспива. Азъ сега търся новъ свѣтъ... и ново небе“... и той побѣгна изъ каманацитѣ на надолу и като стигна до една яма, падна на колѣне и заплака високо. Тамъ той стоя до вечерта, когато земята изтрѣтна отъ ужасъ и всѣка тварь узна Божията сила.

IV

На другата сутринъ, когато близкитѣ му го намѣриха, той бѣше полумъртъвъ. Домашнитѣ му ридаеха отъ скръбъ. Познати, близки, голѣмци започнаха да идватъ въ неговия домъ. А той лежеше, като че ли обхванатъ отъ нѣкакъвъ летаргиченъ сънъ. По бледото му лице играеше свѣтълъ лжчъ. Изведнажъ той трепна. По неговитѣ устни се забелеза една мисль, която той едвамъ произнесе: „азъ съмъ грѣшенъ, азъ търся Христа, азъ търся новото-небе! И той издѣхна.

Любомиръ П. Михайловъ

Кой предаде дякона Игнатий — Левски.

(Изъ моитѣ бележки)

Въ брой 7742 отъ 17. IV. н. г. въ в. „Миръ“ е помѣстено писмо отъ Ловечъ по поводъ тържествата на Къренското ханче,

Ловешко. Въ това писмо г. „Пантемъ“ недвусмислено отхвърля мнението на г. Д-ръ Н. Сярозъ, че Левски е заловенъ

случайно (Миръ бр. 7737 отъ 12. IV) и застава истинскитѣ предатели да си кажатъ, защото г. Пантемъ не иска да признае попъ Кръстю за предателъ на Левски. Той се силае на думитѣ на покойния Попъ Георги Антиповъ, жълтешкия войвода отъ 1876 год., който изповѣдалъ п. Кръстю при смъртта му и завещалъ следъ като напустне тоя свѣтъ да се изнесе истината.

По поводъ на изнесеното по рано въ сп. „Сила“ отъ г. Ф. Симидовъ едно писмо, писано отъ Анастасъ Поповъ отъ Адана — мѣстото на заточението на осъденитѣ по обира на орханйската поща, и изнесеното въ в. „Учителска Мисълъ“ отъ г. Гено Ивановъ за Попъ Георги Антиповъ и появилитѣ се бележки въ Ловченския в. „Народно Знаме“ презъ м-ць февруарий м. г. предприехъ една обиколка по всички ония мѣста, въ които блаженопочившия дяконъ Игнатий-Левски се е движилъ отъ 7—28. X.11.1872 г.

Първата ми работа, щомъ пристигнахъ въ Ловечъ, бѣше да се срещна съ всички ония, които открито бѣха взели позиция и високо викаха, че Попъ Кръстю не е предалъ Левски. Тѣ най вече се силаеха на явното твърдение на Попъ Георги Антиповъ, че Попъ Кръстю не е предалъ дякона, а други сж предателитѣ му и, че следъ неговата смъртъ ще се узнае всичко.

Преди обаче да се срещна съ стария войвода, трѣбваше да направя една анкета между живитѣ останки отъ онова време и да разбере, защо се шушука, че прѣстъ иматъ и въ

предаването на Дякона Маринъ попъ Лукановъ и Димитъръ Пъшковъ.

Първия день, отъ името на Ловчанското Истор. Архилогическо дружество, бѣхъ поканенъ да говоря на тема: Левски — животъ и дѣла. И говорихъ. Когато заговорихъ за залавянето му и трѣбваше да изложя мненията на ловчанци, на Ф. Симидова, попъ Георги и др. стоящия срещу ми другаръ на Левски, г. Димитъръ Пъшковъ стана и ме прекъсна като заяви:

Истинския предателъ е попъ Кръстю — други предатели нѣма и не може да има. Тия, които сега следъ петдесетъ години искатъ да докажатъ, че попъ Кръстю не е предателъ, сж сжщитѣ тия, които искатъ да хвърлятъ въ гибель България, за която се борихме. Това сж хлапигии, предатели и не-сериозни хора. — Следъ това г. Пъшковъ разправи известната легенда, че попъ Кръстю е предателъ.

Бѣхъ принуденъ за честъта на г. г. учителитѣ, свещеницитѣ офицеритѣ, ученици и граждани, които ме слушаха да отхвърля обвинението, че тия, които искатъ и търсятъ истината сж предатели и хора не сериозни.

Беседата ми невѣмъ всѣя по голѣмъ смутъ въ душитѣ на ловчанци. На другия день, обаче, тѣ открито почнаха да говорятъ за станалото вечеръта и съ поразителна откровеностъ, почнаха да ми разказватъ, каквото знаеха и да ми посочватъ тия, които ще могатъ да ме освѣтлятъ по миналото. Виж-

дахъ съ радостъ, че желанието на всички е да се направи възможното и се разсѣе тоя черенъ облакъ, който се е надвесилъ надъ Ловечъ. Ловчанци следъ петдесетъ години искаха да знаятъ, кой е причинителя на разиграната трагедия въ ханчето на с. Къкринна. Искаха да знаятъ виновника, който доведе Левски до бесилото и по тоя начинъ разкри и разруши градената съ толкова много трудъ мъжки и жертви народна свобода.

Съ свойствената българска стѣсненостъ, обаче, всѣки, когато разпитвахъ, казваше, че г. „Х“ или г. „У“ по добре знае и нека той първи да каже.

На 24, 11, 1925 г., въ салона на читалището, въ присѣдствието на учителя историкъ г. Гено Ивановъ, разпитахъ протоирей Евстати п. Стефановъ, който остана следъ това съ г. Петъръ Шишковъ, та разпитахъ и г. Анастасъ Н. Стипцовъ. и следъ това протиерей Ев. п. Стефановъ. Той е 75 г., родомъ отъ с. Буново, Пирдопско. Ржкоположенъ за свещеникъ 1874 год. 30 януарий. — Заяви:

— Дойдохъ въ Ловечъ, година следъ обѣсването на Дякона Игнатий. Тогава никой не говорѣше за предателство. Грижитѣ бѣха за заточенитѣ Маринъ п. Лукановъ и Димитъръ Пъшковъ. Най много се оплакваше попъ Луканъ, който често казваше: Тоя проклетъ попъ Кръстю подкочороса момчето ми, та го хвърли въ тая беля:

Преди освобождението, попъ Кръстю минаваше за единъ отъ най-сериознитѣ и учени попове

при това бѣше и голѣмъ патриотъ.

огато ме ржкопожиха, Митрополитъ бѣше негово блаженство, който бѣше голѣмъ формалистъ и догматикъ, нѣмаше да му позволи да служи съ него, па ще е и да го аргоса.

Следъ освобождението се пуснаха слухове за нѣкакви спорове за пари — смѣтки още отъ стария комитетъ. Види се, причина е било писмото на Анастасъ Поповъ. Нѣкои граждани подигнаха въпросъ, че сж давали пари — помощи по насилственъ начинъ и негодуваха. Касиеръ по това време билъ попъ Кръстю и тѣ викаха противъ него. Следствие на тия разправи и той ми казваше: „Вмѣсто магарето да реве, реве самаря. И за всичко това азъ ще изоблича всѣкиго и ще се срамуватъ, щомъ се обнародватъ моитѣ документи въ в. „Марица.“

Дълго време охка той, защото вестника не печата документитѣ, между които имало тефтеръ съ имената на вносителитѣ, завѣренъ при последната среща отъ Левски. Той много се кахърѣше. Еднажъ въ негова домъ предъ менъ той писа писмо до редакцията: „Или напечатайте документитѣ, за да се разбули всичко, или ми ги повърнете“, но нищо не биде напечатано. Даже вестника не му се изпращаше, и той самъ отиваше на пощата, да пита за него. Презъ Велики пости 1880 год. ми каза, че щомъ се освободи Балкана ще отиде самъ въ Пловдивъ да вземе документитѣ: изчезването на които

почна да го безпокои твърде много. Ала не можа да отиде. Той се разболя отъ туберкулоза и се примѣсти въ моята енория, понеже неговата къща бѣше на влажно и усойничево мѣсто.

Той бѣше беденъ, но честолюбивъ.

Обвинението бѣше сведено до това: понеже той билъ касиеръ, то и той трѣбва да е и предателъ. На менъ лично е много тъмно твърдението на Д. Пъшкова и М. п. Луканова, че попъ Кръстю злоупотребилъ 8000 гроша. Той ми казваше, че последнитѣ пари, 500 лири, които имало въ касата, взели членеветѣ на комитета, понеже такъвъ билъ реда: щомъ се събере известна сума, председателътъ вземалъ и изпращалъ или за оръжие или за изплащане на разноси по организирането на комитетитѣ. Той не взималъ отъ другитѣ комитети пари, а само отъ членоветѣ на Ловчанския. Паритѣ отъ другитѣ комитети получавали: Левски и председателътъ Маринъ П. Лукановъ, които и издавали квитанции. Попъ Кръстю водилъ само смѣтководната книга — тевтеря.

Познавамъ го много добре. Той имаше чиста и неопетнена душа. Ако не е билъ той въ Ловечъ, нѣмало е да има комитетъ. Той билъ другаръ на Раковски и Дякона отъ Ълградъ, дето свършилъ семинарията. До колкото помня, той пишеше много.

Помня, че бѣше правено опитъ чрезъ поставяне отрова въ Св. Причастие да бже отровенъ. Не помня само върху,

кого се хвърли тогава обвинението.

До последния день на своя земенъ животъ той служи въ църквата.

Отъ всичко, което чухъ отъ разпитанитѣ лица, бѣхъ принуденъ да се срещна и съ г. Д. Пъшковъ, което направихъ въ присъствието на г. Петъръ Шишковъ.

Г. Димитъръ Пъшковъ е 86 год. държеливъ старецъ. Той е очуденъ отъ писмото на Левски, писано на 12.XII.1872 г. (писмото е помѣстено въ „Архивъ на възражданieto“ отъ г. Д. Т. Страшимировъ, стр. 73 подъ поред. N—44.) до ловчанския комитетъ въ отговоръ на Маринъ п. Лукановото писмо отъ 7.X.1872 г., който му писалъ, че кожитѣ на членоветѣ отъ комитета за цървули не ставали. Това писмо на Левски е единъ обвинителенъ актъ срещу цѣлия комитетъ, който съ непослушанието си подготвя неговото предаване. И не е правъ г. Страшимировъ като прави на стр. 74 бележка по това писмо за пасажа: — ... у председателя има пренесени отъ други комитети пари. По напредъ ги искахъ, а той ми писа, че ги употрѣбилъ за день-два въ своя работа... , се отнася за попъ Кръстю. По заявлението на г. Димитъръ Пъшковъ попъ Кръстю не е билъ никога председателъ, а такъвъ е билъ само Маринъ п. Лукановъ, който и получавалъ отъ другитѣ комитети пари. Попъ Кръстю билъ само членъ въ Привременното Правителство и касиеръ на Мѣстния комитетъ,

а не и на Привременото Правителство.

Съ сумитѣ е разполагалъ самия комитетъ въ лицето на председателя Маринъ п. Лукановъ. Следъ залавянето имъ раководството на комитета останало на Величка и на Христо Левски съ тѣхъ се сношавалъ, а не съ попъ Кръстю.

Относително арестуването имъ на 28 октомври г. Пъшковъ каза, че Алибей Топузовъ отъ Идере Мизлиши му предлагалъ 20000 (Иерми бинъ) гр., за да каже, кжде се крие главатарътъ имъ и да изкаже другаритѣ си. Това негово твърдение е въ разрѣзъ съ изнесеното отъ Д-ръ Стояновъ въ книгата: Градътъ Ловечъ — който пише, че каймакаминътъ предлагалъ 200,000 гроша. Изглежда че г. Пъшковъ, казва, кога каквото му дойде до устата.

Понеже билъ арестуванъ и бащата на Маринъ п. Лукановъ, въ София, при очната ставка съ Д. Общия, последния заявилъ, че попътъ не билъ сжщия, а другъ. Веднага било телеграфирано въ Ловечъ да бжде заловенъ „другия попъ“ — и заловили приличния на попъ Луканъ, попъ Кръстю, когото следъ изтезание пустинали.

Запитахъ г. Пъшкова, защо тѣ сж биле свободни въ време на заточението и сж имали възможностъ да търгуватъ съ попъ Луканова и после да избѣгатъ. Той заяви:

— Ние не бѣхме сждени, а ни изпратиха съ другитѣ на заточение. Тамъ бѣхме добре, защото получавахме пари.

— Колко лири получихте и отъ кого?

— Не помня колко бѣха. Азъ получавахъ отъ дома. Имахъ състояние, бѣхъ съдружникъ на Якимъ Шишковъ.

— Маринъ п. Лукановъ нали казвате, че билъ бедень, отъ кжде е могълъ да получава по 5 и по 10 лири?

— Това не знамъ... отъ тѣхнитѣ.

— Имаше ли нѣкакво недоверие между членоветѣ на комитета.

— Не. Само между Левски и Анастасъ. Помня еднажъ Маринъ ми каза, че Анастасъ писалъ на Левски „да му не стѣпва на опашката, защото ще го клъвне по челото.“ Левски се сърдѣше на Анастаса, че отварялъ негови писма.

— По взимане решение за обира на орханийската поща, кой бѣше противъ?

— За обира бѣха всички, освенъ попъ Кръстю и Левски. Левски казваше, че мжно може да се намѣри човѣкъ за тая работа. Ние довърчихме на Общия, Левски се сърдѣше, на това, че му довъряваме.

— По обира въ Денчо Халачътъ имаше ли решение?

Имаше. Слугата му бѣше съ насъ. Той обеща, че ще помага. Това по-добре знаеше Маринъ.

— Защо тогава слугата се е възпротивилъ на Дякона? Дали той не е билъ излъганъ, че слугата е съгласенъ да помага?

— Това не знамъ.

— Не допускате ли сега, че това е било устроена примка срещу Левски, за да бжде уловенъ?

— Не знамъ.

— Попъ Кръстю дожда ли

при васъ въ Букурещъ следъ избѣгванетоъ ви отъ заточение и и срещайте ли се съ него?

— Да, дохожда. Не се срещаме съ него. Ядъ ни бѣше, че той остана свободенъ и само ний теглихме.

— Кой ви каза, че попътъ е предателъ.

— Всички се съмняваха въ него, защото той биде пуснатъ на свобода, па и Николица Сиркова, като се върнахме, ни каза, че попътъ се срещалъ дома имъ съ Левски. Попътъ му донесълъ нѣкакви тевтери, гледали смѣтки, разправяли се. Като е знаелъ, че Левски е въ Ловечъ, предалъ го е. По-рано подхвърлялъ писмо въ дома на Хашнови да се занесатъ книгата на тѣхната колиба. Стоянъ Куюмджиятъ видѣлъ попа въ христитѣ и заптиета около него.

— Нали Величка Хашнова видѣла попа? Така поне Д-ръ Стояновъ пише.

— Не знамъ. Мене Стоянъ ми разправя. После Бошнакъ Юсеинъ, който бѣше раненъ отъ Левски при къкренското ханче следъ освобождението питахъ: върно ли е, че попъ Кръстю ви предаде Левски? Той ми отговори: „На заклана овца ножъ не вади.“ Това бѣше повече отъ потвърждение.

— Не допушате ли, че тия думи е казалъ за себе си, понеже не бѣше вече властитель и трѣбваше да напустне за винаги Ловечъ?

— Може и така да е било.

— Виждахте ли подхвърленото писмо въ Хашнови? Чий бѣше почеркътъ?

— Не, не съмъ виждалъ писмото, казаха ми (Величка), че

почеркътъ приличалъ на попъ Кръстевия.

— Кога научихте за това писмо? Като бѣхте още въ Ловечъ или?

— Като бѣхме въ София, Величка ни съобщи.

— Пари донесе ли ви попъ Кръстю въ Букурещъ и приехте ли ги?

— Не ги приехме.

— Колко гроша ви бѣше донесълъ

— Не помня.

— Искалъ ли е следъ освобождението попъ Кръстю да се среща съ васъ за обяснения?

— Да. Попъ Цоко дойде да ме моли да се срещна съ него, азъ отказахъ. Нѣмаше какво да се обеснявамъ съ него...

— Попъ Георги Антиповъ, като за какъвъ човѣкъ минава?

— Той е разбойникъ. Лъжецъ. Бѣше аргосванъ за изнудване презъ 1879 год. И отъ умраза говори само глупости. Никой не трѣбва да му вѣрва... Всичко дето разправя е лъжа.

— А Стоянъ Куюмджията за какъвъ човѣкъ минава?

— Добъръ човѣкъ услужливъ... работливъ.

— Ще мога ли да се срещна съ него?

— Азъ ще подготвя една среща между ви. Той е сега боленъ, па и азъ не съмъ добре. Ще наредимъ.

— Заловиха ли турцитѣ всички пари отъ обраната поща?

— Не знамъ.

Да сж донасяли една кисия въ Ловечъ и да сте я препращали въ Букурещъ на Централния Комитетъ?

— Не помня, Анастаса дър-

лаха нѣщо за такива пари и роднинитѣ му ги внесаха.

— Въ с. Сопотъ да има нѣкой вашъ другаръ да знае нѣщо по това

— Не. Нѣма.

— Якимъ Шишковъ бѣше и въ Комитета?

— Не. Той се не бъркаше въ тия работи.

— А защо е крилъ Левски и отъ дѣ го е познавалъ?

— Не знамъ.

— Гуляли ли сте съ Д. Общия въ двора на Якимъ Шишкова, когато той е гоцавалъ Турскитѣ чиновници и каймаканина и познаваше ли той Общия?

— Гуляли сме. Не знамъ дали се е познавалъ съ Общия?

— Арестуваха ли Якимъ Шишкова по показания на Общия.

— Това не зная. Чувахъ, че ходили да тършуватъ у дома му.

— Познавате ли Христо (Ицо) Лазаровъ отъ Хр. Ботевата чета?

— Да. Много добъръ човѣкъ бѣше?

— Чували ли сте да е говорилъ приживе на Маринъ п. Луканова: „Ти, което направи, Господъ ще те накаже. Само една дума ще се върти въ главата ти и по задникъ ще се татразиш“? За какво е било това?

— Не такава, нѣщо не съмъ чувалъ.

— Какъ умрѣ Маринъ п. Лукановъ?

— Парализиранъ.

— Симидовъ дето писа въ сп. „Сила“, какъ ви се струва?

— Остави го тоя Симидовъ...

— Дохаждалъ ли е брата на

Левски, Петъръ, да убива попъ Кръстю?

— Такова нѣщо не е имало.

* * *

Срещнахъ се следъ това съ Василь С. Жабарски 74 год. опълченецъ. Между другото заяви, че неговия шурекъ се каралъ съ Д-ръ Стояновъ, авторъ, на книгата „Градътъ Ловечъ“, по въпроса за предателството, извършено отъ попъ Кръстя, защото предателтъ билъ другъ. Въ града се разнесе, че Левски е хванатъ, следъ като бѣха викали много видни българи, които не казали, че го познаватъ. Турцитѣ не знаяха кой е хванатия.

Още на Шипченския Балканъ чухъ, че въ една съседна дружина билъ брата на Левски и казалъ, че ако уцѣлее, ще отиде въ Ловечъ да убие попъ Кръстю. Не знамъ дали е дохаждалъ.

— Стоянъ Куюмджията какъвъ човѣкъ е?

— Разбойникъ. Ловчанци ще има да го помнятъ въкове. Той при освободителната война обиралъ турскитѣ кѣщи, а когато се върнали турскитѣ войски, започналъ да искарва българи-тѣ да женатъ турскитѣ ниви. Тогава много кѣщи били зачернени. Турцитѣ стреляли върху, когото завърнатъ.

* * *

Негово Преосвещенство Максимъ Бранички, Ловченски епископъ, ми събщи:

— Попъ Георги не е билъ никога аргосанъ и дори до днесъ служи, като духовникъ и получава заплата като енорийски свещеникъ. Предста-

вень е за пенсиониране. Ползва се съ много добро име. Тоя, който ви е казалъ, че попъ Георги е билъ аргосванъ, не ви е казалъ право. При менъ идва г. Димитъръ Пъшковъ и ме моли да въздей твувамъ на попъ Георги Антиповъ да престани да говори глупости — че попъ Кръстю не билъ предалъ Левски и, че знаялъ имената на истинскитъ предатели. Това азъ не направихъ. Попъ Георги сигурно е ималъ основание, затова и говори. Какъ ще мога азъ да му се бъркамъ въ неговия частенъ животъ. Въ архивитъ на митрополията нѣма никжде споменато името на попъ Кръстю въ смисълъ да е билъ наказванъ или пѣкъ провиненъ въ нѣщо. Назначаванъ е отъ негово блаженство екзархъ Иосифъ за орханийски архиерейски намѣстникъ. Якимъ Шишковъ е билъ голѣмъ приятелъ на Негово Блаженство и Илариона Ловчански. Добре е да се срещнете съ попъ Георги. Бихъ ви придружилъ, но съмъ заетъ. Поздравете го.

Придруженъ отъ учителя историкъ г. Гено Ивановъ, Петъръ Шишковъ и адвоката Ц. Стояновъ, посѣтихме свещеникъ Георги Антиповъ. Той е едъръ, 85 год. старецъ, съ бистъръ и буенъ орловъ погледъ. Още съ влизането неговитъ будни остри очи подъ бѣли гѣсти вежди се впиха въ насъ и ни анализираха. Той се мъчеше да отгатне дали сме дошли съ добри намѣрения или не.

Следъ поздравленията, седнахме. Той се оплака, че кра-

ката му не могатъ да се стоплятъ — болятъ го. Измръзнали, като ходилъ пешъ до Пловдивъ презъ Балкана да печата учебника си Законъ Божи. Гласътъ му е ясенъ и мощенъ. Гдинитъ не сж отнели нищо отъ неговата войводска осанка. . .

— Ние дойдохме да ви попитаме за нѣкой работи по залавянето на дяконъ Игнатий — Левски.

— Нищо не зная — буйно извика той и ме погледна изпитателно.

— Отче, ние сме съ добри намѣрения. Идемъ съ поздравъ отъ дѣдо Максима. Той ни изпрати до тебъ. Не можа да дойде поради работа да те види. Желаетъ ти всичко, найхубаво.

— Остави ги тѣхъ. Тѣ ме мразятъ. Отнѣха ми вече и енорията.

— Не, Отче, епископа каза, че е поискалъ пенсионирането ти, за да бждешъ по спокоенъ. Видѣлъ те съ болни крака. Остава ти изповѣдничеството като най-старъ и опитенъ.

-- Ехъ благодаря на Бога . . . не съмъ билъ забравенъ. Богъ да ги поживи. . . Така сгрѣшава човѣкъ. — Следъ това той стана приказливъ и ни разказа за своето войводство и начесения му побой въ търновския затворъ презъ 1876 год. — Смазаха ме проклети кучета. . . Мислѣхъ, че нѣма година да изкарамъ, като излѣза изъ затвора, а то човѣшка душа не излизала лесно. . . Па и тогава бѣхме млади, буйни. . .

— Отче, ние сме си свои хора, искаме да знаемъ истината. . .

Кажете ни каквото знаете по предаването на Дякона.

— Вижъ това небива... Азъ съмъ духовникъ... Следъ моята смъртъ... тогаза...

— Имашъ ли всичко записано.

— Имамъ си го...

— Защо не дадешъ бележитѣ на съхранение въ окръжния сждъ?

— На никого не вѣрвамъ... Ядатъ се като кучета...

— Ами знаете ли да е отровенъ попъ Кръстю чрезъ причастието?

— Знамъ... Тровиха го... видѣлъ потира зеленясалъ и се бѣше изплашилъ.

— Вѣрно ли е, че Маринъ п. Лукановъ прашалъ клисаря чакъ въ Русе да донесе отровата?

— Не е само той! Не е!.. Има и други!.. Прохлети да сж!.. — и се сети, че ще издаде тайната си, той по скоро грохна върху леглото и замислено додаде: — Ето това е тукъ... после ще ти го дамъ да го прочетешъ. Мини на връщане отъ монастира да се видимъ пакъ. Ще ти покажа много, много работи... Азъ имамъ голѣма библиотека... рѣдки книги... ржкописи.

— Какъ си живѣхте съ попъ Кръстя?

— Отначало не твърде добре. Ловчанскитѣ свещеници ме мразѣха. Селски свещеникъ бѣхъ, па ме назначиха за градски, да дѣла мегданъ сътѣхъ. Попъ Цоко ми надупчи расото съ свѣщъ на 38 мѣста; оплаквахъ се и висѣхъ цѣли три месеца въ митрополията. Но Богъ да имъ даде царство небесно. Той ще сжди всѣкиго

споредъ дѣлата му. Но колкото за истината тя винаги си е истина. Попъ Кръстю не е предателъ... Това знайте. Той умрѣ беденъ, боленъ и чистъ..."

Следъ като се върнахъ отъ Троянския манастиръ, азъ само за малко се срещнахъ съ него. Дойдоха му нѣкакви гости, предъ които той не искаше да говоримъ. Загатна ми, че е изповѣдалъ не само клисаря, а и другъ единъ. Загатна ми сжщо, че отъ пощата били задигнати документи по заповѣдь на Маринъ попъ Лукановъ. Стоянь Куюмджията ги взелъ. Затова и попъ Кръстю не можалъ да се оправдае и отъ това той и умрѣлъ. Показа ми дветѣ тевтерчета. Тѣ сж обикновени търговски тевтерчета съ цвѣтни корици. Едно отъ придружавашитѣ ме лица видѣ, когато той искаше да се справи за нѣкаква дата по сжденето на Стефана Пешевъ и Бачо Киро... Каза ми, че ще допише още нѣщо въ тѣхъ и когато мина презъ май, за да отиде въ манастиря да пиша неговата история, той ще ги даде да ги отнеса нѣкъде на съхранение, та следъ смъртъта му да бждатъ използувани. Говорихъ му, че има заинтересовани лица, които всѣки моментъ могатъ да го издебнатъ и, когато той не е въ кѣщи, да ги задигнатъ, и това ще бжде много голѣма загуба за историята.

— Азъ повече отъ 40 години съмъ ги пазилъ, та сега ли?...
... Ти вижъ за Добре и Бонжора поразпитай... Богъ да ти помага...

Сбогувахъ се съ него и обещахъ презъ май да се видимъ;

но не биде. Когато дойдохъ въ Ловечъ въ началото на май всѣки отъ познатитѣ ми, офицери и учители, вмѣсто поздравъ, ми казаха:—

— Късно пристигаашъ. . . Дѣдо попъ Георги напустна всички ни.

Това бѣше за мене като грѣвъ отъ ясно небе. Азъ бѣхъ натирилъ работата си въ Букурещъ само и само да се среща съ него. А толкова много чакаха търсачитѣ на истината отъ тая ми втора среща съ него.

И прави бѣхатъ, като съжеляваха, че бележитѣ му нѣма да видятъ бѣлъ свѣтъ.

— Отиде си . . . отнесе всичко. Не е имало никой да ги прибере.

Синъ му учитель, въ София и зеть Му, тѣ сигурно знаятъ участъта на тия записки и въ името на истината и светата паметъ на баща си трѣбва да ги изяватъ предъ обществото, иначе, азъ съ право бихъ ги обвинилъ, ако разбира се тѣ сж прибрали твтерчетата, въ съучастничество съ предателитѣ и тѣ ще трѣбва да понесатъ презрението на народа.

Обществото иска тия бележки да излѣзатъ на бѣлъ свѣтъ, за да се не злоупотрѣбва повече съ единъ въпросъ, който не тегни само върху Ловечъ, а върху цѣлия български народъ.

Добре ще направятъ наследниците на Жълтешкия войвода попъ Георги Антиповъ да съобщатъ чрезъ пресата, какво е оставилъ следъ смъртъта си и дали отределената за нѣкакво селско читалище не ова библиотека е предадена.

Василь Бочевъ отъ Троянъ, членъ на революционния комитетъ презъ 1872 год., меж-

ду другото, ми събщи и следното:

— Научихме се за предаването на Левски отъ Луканови, но кой именно събщи не помня. Тогава още събщиха, че попъ Кръстю предалъ Левски. Левски билъ хванатъ на Св. Стефанъ презъ ноцъта. Когато на 11 декемврий заминаваше Дякона за Ловечъ два дни по-рано бѣхме изпратили Ганко Мариновъ Лисицата, комитетски куриеръ, да отнесе писмо, че Левски ще отиде въ Ловечъ. . . Писмото било предадено на Величка Хашнова, сестра на Маринъ п. Лукановъ. Попъ Кръстю знаехме като членъ. Той не е бивалъ председателъ.

Въ началото на май ми се падна случай да разпитами и Соянъ Куюмджиятъ, чийто име не отъ одного ми се споменава. Той е грохналъ зълъ старецъ. Разпитахъ го въ присѣствието на г. Петъръ Шишковъ въ една кръчма и то публично. Това направихъ, защото Куюмджиевъ искаше по напредъ да пита г. Д. Пъшковъ дали да каже каквото знае; освенъ това, той явно бѣше недоволенъ отъ Якимъ Шишковъ и неговия синъ, въ присѣствието на граждани, трѣбваше да чуе въ какво обвиняваха баща му.

Цѣли два часа се разговаряхме съ него. Ето една часть отъ разговора ми съ него:

— Кой предаде Левски?

— Попъ Кръстю.

— Отъ де знаешъ това?

— Видѣхъ го като излизаше изъ конака.

— Самъ ли бѣше?

— Придружаваха го заптиета.

— Кога бѣше това? Следъ

като го бѣха арестували, вече или преди това?

— Бѣше арестуванъ; биха го и го пуснаха.

— На кой день — преди коледа, или следъ коледа?

— Следъ Коледа.

— Кога хванаха Левски?

— Не помня.

— А какъ помнишь, че си виждалъ попъ Кръстю?

— Това помня.

— Виждалъ ли си попъ Кръстю да се крие въ хресталацитѣ до колибата на Хашнови и колко заптиета имаше съ него?

— Не съмъ го виждалъ. Помня, че у него бѣше запрѣна Величка и заптиетата варѣха около кжщата му, да не избѣга.

— Попъ Кръстю, когато излизаше изъ града, или до църквата, самъ ли ходѣше или пъкъ съ заптиетата?

— По нѣкогашъ съ заптиетата отиваше до конака. Въ църквата отиваше самъ.

— Кога освободиха Величка: преди коледа или следъ коледа?

— Много по-рано. Тя ходи въ София.

— Защо ходи тамъ?

— Да носи пари на Марина и на другитѣ.

— Познавашъ ли Левски?

— Не съмъ го виждала, — само чувахъ за него.

— Следъ освобождението каква служба получи?

— Бѣхъ въ общината като комисаръ при Марина.

— Помнишь ли, когато Маринъ п. Лукановъ е билъ окр. управител да сте били нѣкога въ управлението и той да е умрѣлъ отъ бой.

— Това не помня.

— А да си отивалъ въ пощата и да си получавалъ писма за общината?

— Отивалъ съмъ.

— Спомняшь ли си да си вземалъ отъ пощата единъ голѣмъ пакетъ изпратенъ отъ попъ Кръстю за Пловдивъ?

— Такова нѣщо не помня.

— Маринъ п. Лукановъ или нѣкой другъ не е ли ти поръчвалъ да вземешъ отъ пощата единъ пакетъ съ книжа отъ попъ Кръстю за малко и после пакъ да го върните?

— Взимахъ. Чиновника ми го даде.

— На кого предаде пакета?

— Не помня.

— Казвай, защото азъ всичко знамъ. На кого даде пакета?

— На Маринъ п. Лукановъ.

— Кой бѣше още тамъ?

— Не мога да си спомня.

— Коя година бѣше това следъ освобождението? Година или двѣ?

— Следъ една, или две години. Не помня точно кога бѣше.

— После върнахте ли обратно пакета?

— Не помня.

— Когато дойдоха руситѣ въ Ловечъ обирахте ли турски кжци?

— Не помня.

— Като се върнаха турцитѣ, ти помага ли имъ да изкарватъ българското население да жъне по нивитѣ имъ?

— Не, несъмъ помагалъ.

— Какво прави?

— Избѣгахъ за Севлиево.

— Всички Ловчани казватъ, че ти си изкарвалъ народа по нивитѣ и турцитѣ избили много.

— Не помня.

* * *

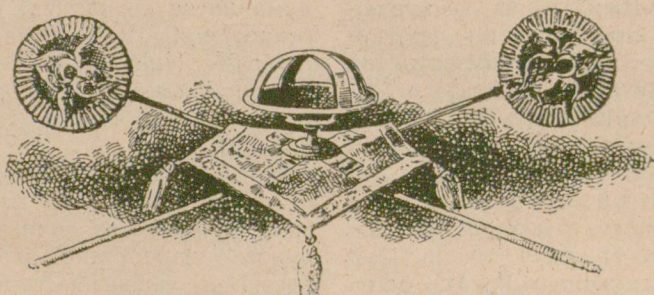
През м-ць августъ за трети пѣтъ ходихъ въ Троянския манастиръ д-то трѣбаше да се срещна съ негозо високпоросвещенство г. г. Максимъ, пловдивски митрополитъ и председателствуващъ Св. Синодъ. Той ми съобщи следното: — Негово Блаженство лично се интересуваше за предателството, извършено спремо Дяконъ Игнатй. Той имаше достатъчно доказателства, че попъ Кръстю не е билъ предателъ, затова му позволилъ да служи заедно съ него въ църквата. Той го назначи и за архиерейски намѣстникъ въ Орхание.

Орханийци дошли да го молятъ да не имъ изпраща предателъ. На това той имъ казалъ, че той знае, кой е предателъ дякона. Попъ Кръстю не е билъ виновенъ и той никога не би допусналъ да свещенодействува съ него въ единъ и същи храмъ. Ималъ съображения да не съобщи името на предателя*). (Следва)

София 21. I. 1926 г.

Д. Кацевъ — Бурски

*) Бѣхъ вече далъ да се реди тая ми статия, когато въ в. Миръ бр. 7771 и 7772 г. Д. Страшимировъ, изнесе своитѣ заключения за предателството, ще ги разгледаме въ следващата книжка.

Наука за духовния животъ*).

Науката, която ни учи, какъ трѣбва да се живѣе истински човѣшки животъ, или духовенъ животъ, се казва

*) Мнозина отъ нашитѣ читатели ни молятъ да се напечататъ статии, въ които да се дадатъ практическы опжтвания по духовния животъ. Въ удовлетворение на това тяхно желание ние откриваме новъ отдѣлъ въ „Християнка“, въ който отдѣлъ последователно ще помѣстимъ редица беседи за духовния животъ. Отначало въ беседитѣ ще бждатъ изложени принципитѣ на духовния животъ, а следъ това ще се дадатъ практическитѣ начала.

аскетика; а науката, която ни дава знания за истинския християнски животъ, се казва нравствено богословие. Последната наука черпи своитѣ знания отъ Св. Писание, главно отъ Нови Завѣтъ. Тя е наука теоретическа.

Аскетиката е наука приложна. Давайки ни знания за истинския животъ, не се задоволява само съ това. Тя ни посочва, какво трѣбва да се прави, за да може човѣкъ да усвои истинския духовенъ жи-

вотъ. И тази половина на нейната област е най-сжществената. По нея тя се отличава отъ нравственото богословие.

Аскетиката черпи своитѣ знания за своята приложна частъ изъ живота на великитѣ християнски подвижници. Това сж хора силно вѣрващи, които не сж искали само да знаятъ, какво нѣщо е истински животъ, но сж искали да живѣятъ такъвъ животъ и сж живѣли. Всички тѣ едногласно свидетелствуватъ, че духовниятъ животъ съ голѣмъ трудъ се усвоява. Дълго и упорито човѣкъ трѣбва да работи върху себе си, за да го достигне. Споредъ тѣхъ, всѣки единъ духовенъ човѣкъ прекарва три периода въ своя животъ: периодъ на ученичество или послушничество; периодъ на нравствено израстване, образование на човѣшкия духъ; периодъ на нравствено просвѣтление, или плодоприношение. И тритѣ тия периоди изобилствуватъ съ богатъ опитенъ материалъ по усвояване на християнскитѣ добродетели. Тоя материалъ сж ни оставили християнскитѣ подвижници изъ своитѣ съчинения или въ съчиненията на тѣхнитѣ ученици. И отъ него черпи своитѣ знания аскетиката, като г привежда въ научна система.

Аскетиката има своя история. Това е живота и творенията на подвижницитѣ. Ето защо, освенъ самата наука аскетика, важна е и историята на аскетиката. Първата запознава съ правилата, по които трѣбва да се живѣе, за да се усвои духовния животъ, втората за-

познава човѣка съ великитѣ християнски подвижници, както и съ това, по какъвъ начинъ тѣ сж прекарвали тритѣ периода на духовното израстване и какъвъ опитъ сж ни остави и изъ своя животъ.

Всѣка приложна наука се изучава, като се съпровожда съ практически упражнения върху изученото. Българскиятъ езикъ, математиката, медицината и пр. сж приложни науки. Редомъ съ запазване на теоритическитѣ знания, ученицитѣ вършатъ и практически упражнения — домашни и класни. Какво би било да се учи езикъ или математика и никога нито дума да не се написва или изговаря, нито задача да не се решава. Или да се учи медицина и никога нито веднажъ да не се накара ученика да лѣкува болникъ.

Нѣщо още по-куриозно ще бжде да се изучава аскетика, т. е. начинитѣ за личното свое духовно израстване, и сжщевременно никакъвъ опитъ да не се направи за това израстване. То ще бжде равносилно: да готвишъ, но нито ти, нито другъ нищо да не похваща отъ това, което трѣбва да се направи, за да се сготви. Ще рече да рисувашъ, но нищо да не похващашъ, отъ онова, съ което ще рисувашъ и което ще рисувашъ. Съ други думи, да изучавашъ аскетика, значи да градишъ у себе си духовния човѣкъ. А градежъ става, като се работи, а не като се учатъ само знания, какъ да се гради.

Има една картинка — духовенъ градежъ: Христосъ, отзаде Му едно недоизкарано здание,

а отпреде Му върволица хора носят материалъ за изкарването на зданието. И Христосъ приема тоя материалъ и гради. Изучавайки аскетиката, всѣки трѣбва да работи надъ себе си дѣлото на Христа. Зданието е духовния човѣкъ, материалъ сж значията, които всѣки ще получи отъ изучаването на аскетиката. Но дѣлото Христово е — всѣки да почва и да слага въ живота си, у себе си тоя материалъ. Само така ще се изгради духовния човѣкъ.

Практическитѣ упражнения при аскетиката сж отъ пързостепенно значение. При тѣхъ сж необходими три условия: самозадѣлжителностъ, искреностъ и радостъ.

При практическитѣ упражнения на всички приложни науки има успѣхъ, когато всѣки ученикъ извършва съ желание и съзнание даденитѣ упражнения. Тамъ последнитѣ се поддаватъ и на външна контрола, поради което може да се упражни и давление за вършене на упражнението. При аскетиката контролата е невъзможна, понеже самитѣ упражнения сж върху вътрешния човѣшки миръ, който е известенъ само на носителя му. Ето защо при практическитѣ упражнения изисква се самозадѣлжителностъ отъ страна на оня, който се учи. Това ще рече, че както дадена рецепта отъ лѣкаря се възприема и извършва съ пълна вѣра, така и тукъ при аскетиката съ пълна вѣра и убеждение трѣбва да се вършатъ упражненията.

Отъ тукъ следва и второто условие — искреностъ. Не

съ престѣпностъ и съ лѣжа трѣбва да се вършатъ упражненията, а напълно искрено, безъ да правимъ каквито и да било копромиси предъ успѣха или неуспѣха на упражненията.

Самитѣ упражнения трѣбва да се правятъ съ радостъ. Лѣкарътъ дава често горчиви лѣкарства, ала всѣки пациентъ, който желае да се излѣкува, приема ги съ радостъ. Съ още по-голямъ радостъ трѣбва да се приематъ и прилагатъ всички духовни упражнения.

Въ болницитѣ има при всѣки боленъ по единъ листъ, въ който записватъ вървежа на болестъта, както и лѣкарствата, съ които се лѣкува. Казва го болниченъ листъ. При упражненията въ аскетиката всѣки лѣкува себе си духовно. И при това лѣкуване е необходимо да се записва вървежа на духовното лѣкуване. Затова всѣки, който се упражнява въ духовния животъ, трѣбва да има по една тетрадка, въ която да отбелезва вървежа на духовния растежъ.

Тая тетрадка ще наричаме духовна диагнозна тетрадка.

Когато се заговори за аскетика и аскетизъмъ, обикновено хората разбиратъ тая дума въ най-ограничения ѝ смисълъ, а именно: живота на отшелниците.

Отъ казаното, обаче, става ясно, че подъ аскетизъмъ трѣбва да се разбира истински човѣшки животъ, съ други думи — истински християнски животъ, духовенъ животъ. Следователно, за познаването съ аскетиката е нужно за всѣки християнинъ, който иска да живѣе истински хри-

християнски животъ. Предубеждението, че аскетиката е нужна само за монаситъ и отшелниците, е погрѣшно. Тя е нужна за всѣки християнинъ, който не иска да бжде само по име, но и на дѣло християнинъ.

Ето защо ние започваме да печатаме последователно беседи по аскетиката, като препоръчваме на всички читатели живо да ги следатъ. Увѣрени сме, че тѣ ще имъ разкриятъ нова областъ на духовни знания и опитъ. Ония отъ читателитъ, които желаятъ да прилагатъ въ живота си тия знания и да правятъ това съ постоянство и усърдие, сами на дѣло ще почувствуватъ тѣхната полза отъ това за своя духовенъ разтежъ. Ние препоръчваме на читателитъ, шото едновременно съ четенето на беседитъ по аскетиката да прилагатъ въ живота си даденитъ рж оводни начала, т. е. сами да се подложатъ на духовно лѣкуване по принципитъ на аскетиката.

Духовенъ животъ и свѣтски животъ.

Растеннето се храни отъ земята, водата, слънцето и въздуха. Когато има всичкитъ тия условия въ нужния за него размѣръ, тогава то живѣе истински животъ. Да вземемъ една саксия съ цвѣте и я поставимъ въ тъмна маза, безъ да я поливаме. Цвѣтето ще продължава да расте, ще избои, обаче ще бжде тънко, префинено и при едно лѣхване на вѣтъра и слънцето, то ще кълмне. То е расло безъ вода и

слънце. То не е живѣло истински животъ.

Човѣкъ се състои отъ тѣло, душа и духъ. Всѣка отъ тия страни на човѣшката природа има своитъ нужди, сили и начини на удовлетворение. Само когато всички тѣ се удовлетворяватъ надлежно, само тогава човѣкъ живѣе истински животъ. Въ противенъ случай животътъ ще бжде неправиленъ, нехармониченъ, неистински. Нѣщо повече, шомъ известна страна на човѣшката природа не живѣе, може да бжде атрофирана за смѣтка на друга.

Да вземемъ една машина, напр. шевна. Тя се състои отъ разни части. Само когато всички части сж здрави и работятъ, само тогава тя има истинска работа. Иначе тя би, напримѣръ, само тракала, безъ да може да шие.

Да вземемъ свѣтския животъ. Тамъ, напр. свѣтскитъ жени се грижатъ за своята красота, за своитъ накити, червило, бѣлило, за своя туалетъ, за разходки, балове, гости, домашни развлечения, курорти, бани, изтънчена храна, напитки, и пр. и пр. И въ тая своя грижа до тамъ отиватъ, че за нищо друго не мислятъ. Всички се надпреварватъ въ това отношение. Всѣка желае да напмине друга. А всичко това коя страна отъ човѣшката природа удовлетворява? — Тѣлесната. Сравнимъ ли човѣка съ животното, ние виждаме, че по тѣлесната си страна тѣ много се схождатъ. По тая причина и тѣлесната страна у човѣка се нарича животинска и тя е най-ниската негова страна. А тъй като свѣтскитъ животъ предимно се върти

около тѣлесната страна на човѣшката природа, затова той се нарича животински, низъкъ животъ, неистински животъ. И обратното, подъ животински животъ се разбира свѣтския животъ. Тия две понятия сж станали синонимни. Свѣтскиятъ животъ е неистински, защото се грижи само за едната страна на човѣшката природа. Другитѣ две страни оставатъ неудовлетворени. А понеже сж съставна часть на човѣшката природа, тѣ постоянно искатъ своето удовлетворение и тласкатъ човѣка да го търси. Отъ тукъ произхожда това вѣчно недоволство у свѣтскитѣ хора и вѣчно надпреварване за удовлетворяване. Хж тукъ, хж тамъ, ужъ да намѣри удовлетворение. Ала никжде не го намира, защото го търси само въ удовлетворение на едната

часть и то най-ниската на своята природа.

Тая, обаче, своя грѣшка свѣтскиятъ човъкъ не вижда.

Св. Макарий говори, че причината за това е грѣха и сатаната. Последниятъ така е заслѣпилъ човѣка, че като го тласка да търси удо-летворение и смисълъ само въ своята ниша страна, заслѣпява го да не вижда, че това е безумие, защото съ нея не се изчерпва човѣшкия животъ. „Хората, казва той, въ рждетѣ на сатаната, приличатъ на пшеница въ решето, която сатаната отвѣва и вѣчно бие у стенигѣ на решето, безъ тя да чувствува тая лутаница изъ решето. Така сж свѣтскитѣ хора въ решето на живота. Пълна лутаница и пълна слѣпота да не виждатъ своята лутаница“.

ПРОРОКЪ ЕЛИСЕЙ.

Срѣдъ тленното ти тѣло безсмъртенъ духъ горѣше
И бѣше чистъ служителъ, пророче скжпъ на Бога,
Ти болести опасни вредъ съ дума си цѣрѣше,
А славата ти широмъ повдигаше тревога!

Надъ юдиното племе, потънало въ забрава,
Де майката свирепа изяждаше сина си,
Чрезъ тебе Богъ наложи безсмъртната си слава,
Ти алчността му дива съ безмилень гладъ изгаси.

И въ смъртната агония на тоя гладъ -тигрица
Чрезъ тебе Господъ прати храни безбройно много,
Но гледаше ги Царя и не вкуси трошица,
Защото тъй да бжде угодно бѣше Богу.

Безчетно мъртви вдигна чрезъ вѣрата гореща,
И божието име прослави грѣмогласно,
Рать всѣка що дошла бѣ на Юдинъ домъ насреща,
Ти съ думица едничка сломяваше ужасно.

Когато връхлетѣха въ Израилъ хищни птици —
Зовани асирийци, съсъ численость безбройна,
Невидими редици въвъ бързи колесници
Скратяваха чрезъ бѣгство охотата имъ бойна.

И следъ смъртъта ти даже пречистото ти тѣло
Съ Божа сила бѣше, та болнитѣ цѣрѣше . . .
Но племето Юдейско въ порочность заживѣло,
Не стресна се, —къмъ пропастъ бездѣнна то летѣше.

Дойде деньтъ уреченъ отъ тебе, о, пророко,
Та въ пленъ се всичко свърна, що тѣпчеше закона
На Господа, и въ робство попадна то жестоко,
Когато въ прахъ разби се градътъ на Соломона.

Люб. Бобевски

Д-ръ Б.

ЗА СПИРИТИЗМА

(Продължение отъ 8 и 9 кн. год. III)

Тоя курioзенъ случай е много интересенъ, защото ни дава изобиленъ материалъ, за да разберемъ, на какво може да се дължи въ повечето случаи вѣрата въ възможността да се явяватъ духоветъ. За всички е очевидно, че имаме работа съ едно душевно състояние, което се е създадо при напрежение на нервната система отъ условията на сеанси и което се е изразило въ самовнушение на мисълта, че духътъ може да се яви. При болезненото нервно напрежение всѣко явление, каквото и да било то, лесно може да бѣде отнесено къмъ областта на тия, които се очакватъ, въ които се вѣрватъ, или които съ желателни. По аналогия, това душевно състояние може да се сравни съ чувството на страха, което обзема човѣка пощно време средъ гора, или непознатата мѣтностъ. Тогава, плашливиятъ човѣкъ, чиято нервна система е изпъната гвърде много, вижда страшни

звѣрове, или чудовища въ нѣкоя сѣнка, дърво, драка или камъкъ. По нѣкога тия видения сж до такава степенъ ярки, че едва сж отразими. Подобна яркостъ иматъ представитѣ и за тия, които се занимаватъ съ спиритизмъ, — както е въ посочения по-горе случай съ госпожицата, която ужъ вижда духа.

Не по-малко интересенъ е, и следниятъ случай. Въ единъ отъ нашитѣ голѣми градове имаше едно лице, което се занимаваше съ спиритизмъ. Често пѣти сж били прекарани цѣли нощи надъ масичката въ най-голѣма нервна възбуденостъ. Разбира се, разни „духове“ сж се явявали и предсказвали, до като единъ пѣтъ предсказали деня и часа, когато това лице ще трѣбва да умре“. Ами сега? Разбира се, лицето е на търни . . . Деньтъ се приближава . . . Трѣбва да се мре, нѣма какво да се прави! . . . Съ приближаването на предсказания день ли-

цето се по-вече и по-вече впада във умопомрачение... Най-последно, във определения денъ то приготвя леглото си, облича се въ нови дрехи и лѣга, за да умре... Минава определения часъ. Настъпва нощъ, идва следния денъ, а смъртъта не идва... И до днесъ лицето е живо и едва може да надвие умопомрачението, въ което бѣ впаднало и, разбира се, сега и дума не иска да чуе за спиритизма. Не всички, обаче, тъй лесно се освобождаватъ отъ спиритизма и неговото тъй естествено следствие — лудостта. Знаемъ нѣколко случаи на побъркване отъ спиритизъмъ. Нѣкои сж оздравѣли, но други и сега си оставатъ съ лудостта. Последната се явява не като следствие на предразположеностъ къмъ подобно заболяване, а като резултатъ на занятията съ спиритизма — Спиритизмътъ слага своя печать върху лицето и душата на тия, които се занимаватъ съ него, сжщо тъй ярко и силно, както това върши и алкохолизма. Но да видимъ на какво основание спиритизмътъ допуща, че е възможно да се извикатъ духоветъ на умрѣлитѣ хора и да се встѣпва въ общение съ тѣхъ.

Преди всичко, нашата св. Църква учи, че следъ смъртъта душата на човѣка продължава да живѣе, защото е безсмъртна. Душитѣ на праведниците вънаследватъ вѣчния животъ въ рай, а душитѣ на грѣшниците, отхвърлили изкупителната жертва на Спасителя и съзнателно прегърнали грѣха — живѣятъ за проклятията на ада и вѣчнитѣ мъки.

Църквата е установила молитви за упокояване душитѣ на умрѣлитѣ, споменуване, вършене добри дѣла въ тѣхно име, като по таквъ начинъ подчертава, че общението между живи и умрѣли не е нарушено, а сжществува. Едно, обаче, и най-повърхностно замисляне върху тия общения и вѣрвания на Църквата за отношенията ни съ душитѣ на умрѣлитѣ ще покаже, че тия общения, тия връзки, които сжществуваатъ между живи и умрѣли съвсемъ не сж такива, каквито се представятъ на спиритизма. Св. Църква не ни дава средство за извикване душитѣ, за разговоръ съ тѣхъ, както за това учи спиритизма. Не ни дава такива висши средства за това, защото об-

щението между насъ и умрѣлитѣ е духовно, мислено. При това сближаването съ тѣхъ е чрезъ молитвата отъ чисто сърдце къмъ Бога, за да имъ прости сжгрѣшенията.

На насъ сж близки душитѣ и тѣлата на нашитѣ сжбли приятели и роднини и когато ги обичаме силно, ние чувствуваме тѣхната близостъ често пѣти тъй ярко, като че ли тѣ сж живи предъ насъ. Но колкото това приживѣване и да е пълно, ние съзнаваме, че тая близостъ е духовна, не физическа и че не можемъ да влѣземъ съ тѣхъ въ непосредствени отношения, да говоримъ и да получаваме отъ тѣхъ сведения за разни нѣща, които ни интересуватъ. Само болезнената, халюцинацируща нервна система би ни дала конкретни форми на нашитѣ силни чувствуваня и преживяваня. Но, разбира се, всѣки ще признае, че това е едно болезнено явление.

Като се взематъ подъ внимание и средствата, чрезъ които спиритиститѣ искатъ да влѣзатъ въ общение съ душитѣ на умрѣлитѣ, ще трѣбва да признаемъ, че тѣ не само сж негодни, но и смѣшни. Какъ може една масичка, па била тя и безъ гвоздеи, да бже сила, способна да извика духоветъ? И може ли тя да се поставя надъ законитѣ на природата?

Би могло да се предположи, че масичката е само едно вънкашно средство, само проводникъ на нашитѣ желаня, както напр. жицата е проводникъ на електрическия токъ и че, действително, може да има неизследвана още сила, която се извиква къмъ действие чрезъ масичката. Говорятъ, напр., че има тъй нареченъ жизненъ магнетизъмъ, който се привежда въ действие чрезъ масичкитѣ. Тоя магнетизъмъ или токъ се получава чрезъ излъчване отъ нашето чело, като се предава на масичката отъ допирането до нея на ржцетѣ ни.

Този токъ, казватъ нѣкои, спиритисти, чрезъ волевитѣ действия на медиума привежда въ движение масичката и тя чука. На нея се, дължи извикването на духоветѣ и пр.

Нека да приемемъ, че наистана, въ сезнситѣ, отъ тѣлото на участниците се излъчва токъ, който презъ ржцетѣ минава въ масичката и чрезъ

волята на медиума я привежда въ движение. — Това все пакъ може да бжде допуснато като хипотеза, която задоволително ще обясни дадено явление, наприм. движенията на масичката, ако това, изобщо, е фактъ неоспоримъ. Но то въ никой случай не може да докаже възможността да се извикватъ духоветъ на умрѣлитъ, защото едно последователно изясняване на хипотезата ще ни доведе до това, което казахме и порано, а именно: участниците въ сеанса сж подхвърлени на самовнушение, на хипнозъ, полученъ подъ влияние на обстановката, нервното напрежение, което го предшествува и съпровожда и отъ вѣрата въ възможността да бждатъ извикани духоветъ. Ако всѣки здравомислещъ човѣкъ се запита, дали е възможно да се извикватъ духове чрезъ тѣзи масични сеанси, той непременно ще си отговори, че това е не само невъзможно, но и смѣшно, защото наистина е смѣшно да се допуска, че човѣкъ съ действието си надъ масички или други подобни предмети може да подчинява на волята си невидимия миръ.

На всички е известно пагубното влияние на спиртнитъ питиета върху човѣшкия организъмъ и духъ. Сжщото влияние оказва върху човѣка и спиритизмътъ

Искате ли да се убедите въ истинността на горното, взрете се въ лицата на тия, които се занимаватъ съ спиритизъмъ. Тѣ сж бледи, испити, съ блуждаещи и мжни очи. Мисълта имъ е страшна, разсѣяна...

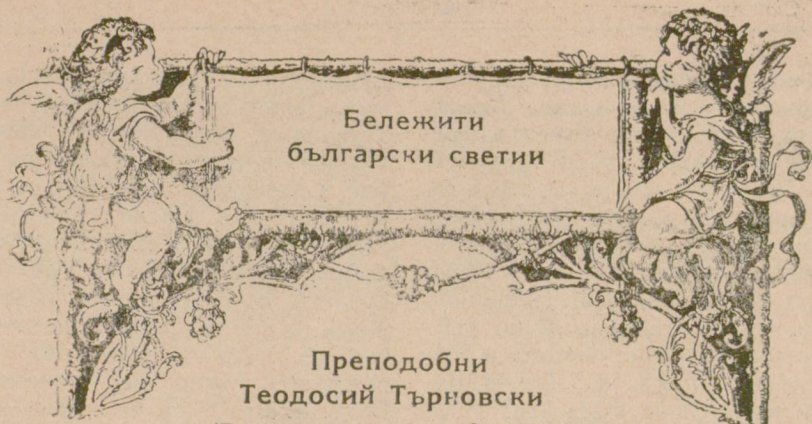
Тѣ като че ли не виждатъ и не чуватъ, тѣ сж унесени и забравени. Често пжти ще ги видите, че треператъ и се гърчатъ отъ нервни при-

падъци. Сжщо тѣ тѣ ставатъ и пациенти на лудниците.

За да се запазимъ отъ вредното влияние на спиритизма, трѣбва да се стараемъ да избѣгнемъ всѣкъкви сеанси и всѣкаква дружба съ хора, които ни говорятъ, че чрезъ магични и други средства влизатъ въ общение съ душитъ на нашитъ близки и сжпи покойници. Ако търсимъ утѣха въ близостта съ тѣхъ — нека ги обичаме и сжпимъ паметта имъ и често да се молимъ за тѣхъ въ храма. Св. Православна Църква ще ни упжти и ще задоволи нашата обич и нашата естествена жажда за възвишенъ животъ и за сближение съ тия, които сж вече въ селението на праведнитъ. Когато се молимъ за тѣхъ, когато правимъ добро въ тѣхно име или когато съ сърцето и ума си се стремимъ да имъ подражаваме въ живота — ние сме въ най-тѣсно общение съ тѣхъ! А това стига за насъ!

Но ако е голѣма заблуда да се вѣрва, че чрезъ сеанситъ на спиритиститъ се извикватъ духове, или че чрезъ тия сеанси могатъ да се предсказватъ разни работи и че спиритизмътъ изобщо може да основава своето сжществуване ужъ научно — ако, казваме, «сичко това е заблуда — нека не се забравя, че има и нѣщо друго, което е истина и то истина много страшна, а именно: знайно е, че голѣма часть отъ хората, които се занимаватъ съ спиритизъмъ, иматъ разстроена нервна система, а които пжкъ вършатъ или сж вършили това прекалено — сж се лишили отъ здравия си разсѣдъкъ!... И наистина, много сж яснитъ доказателства, че спиритизмътъ оказва силно влияние върху нервната система, разсройва я и най-после иже съвсемъ да погуби човѣка...

Бележити български светии

Преподобни Теодосий Търновски

(Продължение отъ к. 10 год. III)

Отъ събралнтѣ се около преподобни Теодосия въ Килифарезската пустиня ученици, особено е забележителенъ нѣкой си иерѣмонахъ Дионисий, когото преподобни Теодосий назначилъ да служи въ нозопостроения въ пустинята храмъ, въ честь на Рождество на Пресвета Дева Мария. Този Дионисий, повече отъ всички ученици на преподобни Теодосия, се стараялъ въ всичко да подражава на учителя си. Тѣй, той постоянно постѣлъ, като се въздържалъ дори и вода да пие въ достатъчно количество; постоянно се молѣлъ, като при това правѣлъ и многобройни малки и велики поклони; презъ всичко свободно отъ молитва време той работилъ — четѣлъ и превождалъ. Тѣй, той превелъ много слова на Иоана Златауста и съставилъ отъ тѣхъ сборникъ, известенъ подъ името „Маргаритъ“. Между тѣзи слова има слова и противъ еврейтѣ. Целта гонена отъ Дионисия съ превождането на Златаустовитѣ слова противъ еврейтѣ, била да покаже превъзходството на християнската вѣра и да я защити отъ напа-

денията на еврейтѣ, които тѣкмо по онова време, като се надявали на защита и покровителство отъ своята едноплеменница — царица Теодора — втората жена на Ивана Александра, нападнали на християнската вѣра и дори сполучили да накаратъ нѣкои българи да се откажатъ отъ християнството и да приематъ еврейската вѣра. Не стига това, той работѣлъ и за другитѣ и то не за пари или за нѣкаква награда, а само за да имъ помогне. Всичкото облекло на този чуденъ човѣкъ се състояло само отъ една дреха. Той знаелъ наизустъ Светото Писание по грѣцки и старо-български и билъ човѣкъ много разуменъ. Такъвъ строгъ подвижнически животъ Дионисий проживѣлъ 40 или даже и повече години, безъ ни най-малко да ослаби подвизитѣ си и, най-после, като се разболѣлъ отъ нѣкакъвъ лютъ недѣжгъ, предалъ Богу духъ. — Тѣй прекарвали живота си, така се стремили къмъ умствено и религиозно — нравствено усъвършенствуване и другитѣ ученици на преподобни Теодосия, числото на които отъ

день на день все повече и повече се увеличавало. Между тях билъ и последниятъ български патриархъ Евтимий.

По онова време дошълъ въ Търново отъ Цариградъ нѣкой си монахъ, на име Теодоритъ, който разбиралъ нѣщо отъ медицина. Той сполучилъ да изцѣри нѣколко души търновци отъ разни болести и разпусналъ слухъ, че умѣе да прави магии и да вълхува. Мнозина души наистина повѣрвали че той има въ себе си нѣкаква сила, съ помощта на която лѣкува и прави магии. Теодоритъ се възползувалъ отъ спечеленото между търновци до вѣрие и захваналъ да проповѣдва на приближенитѣ до него. По онова време въ Цариградъ, отдето Теодоритъ дошълъ въ Търново, доста било разпространено учението на исихаститѣ, и Теодоритъ билъ исихастъ. Той започналъ да разпространява това учение. Но защото не го билъ разбралъ, то разпространявалъ не истинското учение на исихаститѣ, което въ нищо не противоречало на Христовото учение, а нѣкакво си свое, ново учение. Тѣй, той между другото училъ търновци да се покланятъ на единъ джбъ, да му принасятъ въ жертва овце и агнета и да му се молятъ, когато сж болни, та че той ще ги изцѣри. Проповѣдта на Теодорита станала причина за много препирни между народа. Слухътъ за неговото учение се разпространилъ и вънъ отъ Търново и достигналъ и до преподобни Теодосия. Тогава преподобни Теодосий напусналъ

пустинята си, дошълъ въ Търново, влѣзълъ въ препирня съ Теодорита, посрамилъ го, като му доказалъ, че неговото учение е лъжливо, и го изгонилъ отъ Търново. После това той заповѣдалъ да отсѣкатъ джба, събралъ около себе си прелъститѣ отъ Теодорита, изложилъ имъ истинското Христово учение, като ги училъ да се покланятъ само на Единния Богъ, Който е съ три лица, и тѣй повърналъ ги, на правия пѣтъ, присъединилъ ги пакъ къмъ истинската Христова Църква. После това преподобни Теодосий се завърналъ въ пустинята си и се предалъ на обичния си подвигъ-безмълвие. За награда за доброто, което преподобни Теодосий направилъ на Светата Православна Българска Църква христоролюбивиятъ български царь Иванъ Александъръ още повече го обикналъ и за да му засвидетелствува тази своя любовъ, заповѣдалъ да построятъ въ Килифарската пустиня единъ пиргъ (стълбъ, кула) и единъ храмъ, въ който винаги да се служи божествена служба.

Претърпѣното изпитание, като че ли, било малко за Православната Българска Църква, та наскоро настъпило ново още по-големо. Въ Търново се явили нови проповѣдници на новоеретическо учение. Тѣзи проповѣдници дошли отъ Света Гора (Атонъ). Работата била тѣй.

Въ градъ Солунъ живѣяла една монахиня, по име Ирина (миръ), която въ сжщностъ била размирница. Тя се преструвала, че живѣе честенъ и поч-

тенъ животъ, а пъкъ тайно се предавала на развратъ. Много души, като се научили, че Ирина е жена развратна, захванали често да я посещаватъ. Случило се, че тая жена, освенъ че била развратна, била още и еретичка, а именно изповѣдала масалиянската ересъ, привърженицитѣ на която ересъ учили, че само тѣхната молитва може да изгони демона отъ тѣлото на човѣка и че освободилото се отъ демона може съ тѣлеснитѣ си очи да съзерцава Божеството. Ирина заразявала съ тази ересъ всички монаси, които идвали при нея. По този начинъ скоро мнозина отъ атонскитѣ монаси станали еретици — масалияни. Тѣ почнали да правятъ разни пакости въ манастиритѣ, въ които били монаси. Тѣй, тѣ оскърбявали православнитѣ си събратя — монаси. Когато се случило въ манастиря да нѣма достатъчно хлѣбъ или питие, тѣ, недоволни, за да напакостятъ на манастиря, сѣкли маслиненитѣ дръвчета, които растѣли въ околността на манастиря и били собственост на този манастирь; много пжти сѣкли и манастирскитѣ лози и други и изобщо вършили всичко, което могло да причини пакостъ на манастиря. — Така се продължавало дѣли три и повече години. Най-после, православнитѣ монаси, като не можали повече да търпятъ нито нечестивата ересъ, нито пъкъ пакоститѣ и безсрамието на еретицитѣ, събрали съборъ, осждили еретическото учение и изгонили отъ Атонъ всичкитѣ еретици, като ги предали на проклетие.

Двама отъ тѣзи прогонени монаси — еретици, а именно, Лазарь и Кирилъ Босота, дошли, та се поселили въ Търново и тука захванали да проповѣдватъ своето еретическо учение. Лазарь се престорилъ на юродивъ. Той се съблѣкълъ голъ и тѣй ходилъ по града. Малко това. Той почналъ да учи, още по-безсрамни работи. А пъкъ Кирилъ Босота проповѣдвалъ противъ светитѣ икони и светия кръстъ, като казвалъ, че тѣ не трѣбва да се почитатъ. А за сънищата казвалъ, че тѣ сж боговидения. Светото причастие той хулилъ, а като влѣзвалъ въ нѣкой домъ, искалъ да го напоятъ съ нишасте и да го нахранятъ. Проповѣдвалъ, че мжжетѣ и женитѣ не трѣбва да встѣпватъ въ законенъ бракъ, а да живѣятъ като животнитѣ. Проповѣдвалъ и много други нечестиви учения. Единъ свещеникъ, на име Стефанъ, станалъ ревностенъ последовател на Кирила и захваналъ да разпространява учението му. Двата монаси — еретици и ученикътъ на Кирила — попъ Стефанъ — успѣли да заблудятъ много души. Въ Търново злото много се разпространило. Трѣбвало да се взематъ мѣрки за изкореняването му.

По онова време търновски патриархъ билъ Теодосий, който билъ човѣкъ простъ и неученъ, та затова и допусналъ на монаситѣ — еретици толкова зло да повлиятъ върху православното му паство. Като видѣлъ колко зло било сторено

но на паството му и като не знаелъ какво да прави, той по-викалъ божествения Теодосий, за да се посъветва съ него. Преподобни Теодосий посъветвалъ да се свика съборъ, на който съборъ да се по-викатъ и двамата ересоучители и ученикътъ имъ свещеникъ Стефанъ и да се изобличатъ, като имъ се докаже, че тѣхното учение е нечесиво. Когато царъ Иванъ Александъръ билъ уведоменъ за всичко това, той заповѣдалъ да се събере съборъ. Съборътъ билъ свиканъ. Присѣтствувалъ не само причътъ (църковнослужителитѣ) и синклитътъ (вишитѣ граждански управници), а и самъ патриархътъ и царътъ. Повикани били и „сквернитѣ съятиели на скверната ересь“.

Царътъ заповѣдалъ на преподобни Теодосий да се препира съ ересоучителитѣ. Преподобни Теодосий най-напредъ имъ предложилъ да изложатъ учението си, като ги запиталъ: „Какво е това ваше ново и нецърковно учение, което вие проповѣдвате?“ — Ересоучителитѣ се помъчили да увѣрятъ събранитѣ на събора отци, че учението имъ не е ново, че то не е несъгласно съ учението на Църквата и че онова, което тѣ проповѣдватъ, се съдържа въ Светото Евангелие и въ посланията на светитѣ апостоли. — Но преподобни Теодосий имъ доказалъ, че тѣ зле разбиратъ Светото Писание, че въ него нѣма нищо таково, каквото тѣ проповѣдватъ, и че, напротивъ, въ него има укоръ за дѣлата и учението имъ. Тѣй, то имъ казалъ, че тѣ се скитатъ по

градоветѣ и селата, пиятъ и преяждатъ, а никаква работа не похващатъ, макаръ че апостолъ Павелъ, ако и да билъ апостолъ, работилъ, та съ работата си хранѣлъ не само себе си, а и онѣзи, които били съ него. Укорилъ ги, че тѣ безъ да сж ржкоположени за дяко-ни или свещеници и безъ да сж получили разрешение да проповѣдватъ, лъжатъ, че ужъ сж ржкоположени, и проповѣдватъ ново, лъжливо учение: проповѣдватъ на слушателитѣ си да не встѣпватъ въ бракъ, и пр. и да не работятъ. Кой ви научи, питалъ преподобни Теодосий ересоучителитѣ, кой пророкъ, кой апостолъ, коя евангелска книга ви научи да считате сънищата за боговидения? — Въ Священното Писание е казано, че онзи, който вѣрва въ сънищата, прилича на такъвъ човѣкъ, който гони сънищата си и се мъчи да я улови. Апостолътъ узаконилъ брака, ката казва: бракъ честенъ и ложе нескверно, а пъкъ блудницитѣ и прелюбодейцитѣ ще ги сжди Богъ. А пъкъ Господъ Исусъ Христосъ казалъ: „яже Богъ сочета, човѣкъ да не разлучаетъ;“ а като отишълъ на бракъ въ Кана Галилейска, благословилъ го и водата въ вино превърналъ. Вие не сте нищи духомъ, и въ васъ живѣятъ нечисти духове, които сж ваши учители и господари. Кой бѣсъ ви нашепна, да не сдържате страститѣ си, или да казвате, че нашето естество е робъ на бѣса? — Защото Богъ не създаде нашето естество таково, че то да е робъ на бѣса, но го създаде да е сво-

бодно и самовластно. Бѣсове-тѣ сж наши врагове и постоянно воюватъ съ нашето естество. А пѣкъ всичко е въ нашата воля: ако възприемемъ съветитѣ на бѣсоветѣ, то, разбира се, ще бждемъ тѣхни роби; ако ли пѣкъ не възприемемъ съветитѣ имъ, тѣ ще останатъ посрамени, а пѣкъ ние ще се сподобимъ съ великъ вѣнецъ. И тѣй, въ нашата воля е, или да имъ се покоримъ, или да да ги отблъснемъ. Какъ смѣте да казвате, че сжществуватъ две начала: едното добро, а другото зло, и че доброто владѣе на земята, а злото — на небето? — Ако това е тѣй, то защо Богъ ни научи да казваме въ молитвата си: „Отче нашъ, Който си на небето, да бжде волята Ти, както на небето, тѣй и на земята“? — Знайте, че Богъ е създалъ и небето, — земята, и всичкитѣ твари. Кой бѣсъ ви научи да тъпчите светитѣ икони, и животворящия кръстъ и другитѣ свещенни сждове и при това дързко и безъ страхъ да се причастявате съ светитѣ тайни, като съ простъ хлѣбъ, да осквернявате християнскитѣ ястия и пития, а пѣкъ като ви видятъ, да се кълнете съ различни клетви безъ страхъ и безъ срамъ, за да излъжите, че не сте сторили никаква пакостъ? Ето защо вие наистина сте противници на закона, престѣпници на Евангелието, досадители на вѣрата, прелъстителни, лъжци, давате лъжлива клетва и сте клетвопрестѣпници; кълнете се безсрамно, въпреки заповѣдта на Бога, Който казалъ: „Азъ ви казвамъ:

никакъ не се кълнете“. Когато ви докажатъ, че сте еретици, тогава се отричате отъ масалианската ересъ и я проклинате, като нѣщо зло, и мислите, че не грѣшите, защото се кълнете отъ страхъ; а пѣкъ, щомъ като се видите малко нѣщо свободни, пакъ се връщате къмъ вашата гнусна вѣра, както кучето се връща къмъ блювотината си“. Съ такива и подобни думи преподобни Теодосий изобличилъ ересочителитѣ и имъ доказалъ, че тѣхното учение е нечестиво и е съгласно съ Светото Писание. А тѣ стояли като безгласни. Царь Иванъ Александъръ като видѣлъ, че ересочителитѣ сж напълно изобличени и осрамени, се възрадвалъ твърде много, а заедно съ него се възрадвалъ и цѣлия благочестивъ съборъ. —

Като се видѣли изобличени, ересочителитѣ се засрамили. Единътъ отъ тѣхъ, а именно Лазарь, съзналъ заблудението си, отказалъ се отъ еретическото учение и всичкитѣ си останали дни прекаралъ въ покаяние. А пѣкъ Кирилъ Босота заедно съ ученика си свещеника Стефана останали, като вкаменени, упорствували и не искали да се откажатъ отъ заблудението си. Христоролюбивиятъ царь Иванъ Александъръ, като се убедилъ отъ думитѣ на преподобни Теодосия, че учението на Кирила и свещеника Стефана е еретическо, богопротивно и като видѣлъ, че тѣ нещатъ да се покаятъ, да се откажатъ отъ богопротивното си учение и да се повърнатъ

въ лоното на светата Православна Църква, заповѣдалъ, споредъ тогавашния обичай, да имъ отбележатъ лицата съ нагоре цено жельо и да ги изпждятъ далечъ отъ предѣлитъ на българското царство. — Следъ като по този начинъ се завършилъ съборътъ, присъжтствувалитъ на заседанията му се разотишли, всѣки въ дома си, а божественитъ и ревност-

ниятъ онзи мжжъ — преподобни Теодосий — се завърналъ въ Килифаревската пустиня, гдето пакъ се предалъ на досегашнитъ си трудове и подвизи.

Не е известно, въ коя именна година е билъ тоя съборъ; но споредъ най-новитъ научни издирвания на проф. В. Н. Златарски, той не е билъ по-рано отъ 1350 година нито пъкъ покъсно отъ 1354 година. (Следва)

Станимиръ Ст. Станимировъ.

Пасхално Литийно шествие.

Братството „Бѣлъ Кръстъ“ по своя инициатива, т. г., презъ свѣтлата седмица и седмицата следъ нея, устрои пасхално литийно шествие презъ 25 села на западната страна на софийското поле. Шествието се започна на 3 май отъ манастиря на „Бѣлия Кръстъ“ при звѣна на манастирскитъ камбани и мина презъ селата: Славовци, Требищъ, Погледецъ, Мирвяне, Мраморъ, Доброславци, Житень, Гуляновци, Костенбродъ, Сливница, Алдомировци, Опищѣтъ, Петричъ, Маслово, Шияковци, Волюякъ, Обеля, Връбница, Надежда, Малешевци, Орландовци, Биримирци, Обрадовци, Куманица, Кумарица и обратно въ Манастиря. Шествието се завърши на 15 май.

За цѣлтъ Братството бѣше взело благословението на Негово Висопреевещенство св. Софийския Митрополитъ г-на Стефана и издаде специална програма — афишъ, разнесена предварително изъ всички се-

ла, заедно съ писмата по случая — на митрополията до свещеницитъ и на околийския началникъ до кметоветъ.

Въ шествието участвуваха 28 сестри, архим. Ст. Абджиѣвъ, Свещ. Петръ Вѣнковъ, Иеромонахъ Методий и свеш. Стаменъ Николовъ. Къмъ свещеницитъ на шествието се присъединяваха и свещеницитъ на околнитъ села, презъ които минаваше шествието. Съ изключение на разстоянието между гара Костенбродъ и гара Сливница и между гара Костенбродъ и гара Божурище, което разстояние се измина съ влака, останалото разстояние се измина пешкомъ отъ шествието. Сестритъ носѣха св. икони и кивоти съ св. мощи, а свещеницитъ бѣха облечени съ св. одежди презъ всичкото време. Шествието биде посрещано и изпращано отъ християнитъ по селата начело съ свещеника, св. икони и пр. На много мѣста селскитъ девиси бѣха приготвили по нѣколко арми съ

надписи: „добре дошли, мили сестри“; „добре дошли, скъпи гости“ и пр.

Особено съ голѣма ревностъ въ това отношение се отличаха Волуечени. Цѣлото село бѣше обкичено съ арки и по тѣхъ бѣли кръстове отъ цвѣтя, а предъ шествието вървѣха повече отъ десетина двойки селски моми, носейки подвижни отъ цвѣтя арки, отпредъ — младежкото знаме и отдѣлно голѣмъ бѣлъ кръстъ отъ полски цвѣтя. Следъ духовнитѣ, лица вървѣха селскитѣ моми пѣейки народни пѣсни, съ които се моли Богъ да даде добрини на народа.

Това бѣше една мила картина, която разчувствувахе и най-коравитѣ сърца: Въ църквитѣ на всички села, гдето шествието пристигаше, сутринъ се отслужваше тържествена съборна служба. Проповѣдваше единъ отъ свещеницитѣ и една отъ сестритѣ. Следъ службата сестритѣ се раздѣляха на 13 групи и, придружавани отъ селскитѣ момичета, обхождаха домоветѣ на християнитѣ съ пасхални пѣснопѣния. Въ домоветѣ сестритѣ беседваха съ домашнитѣ, особено съ женитѣ и момитѣ, като ги увещаваха и молѣха да посещаватъ Църква всѣки празникъ, Богу да се молятъ въ къщи, въртатъ да си пазятъ, да се причастяватъ редовно и изповѣдватъ и пр. и пр. Правѣше силно възтатление, че селскитѣ момичета така интимно се сдружаваха съ сестритѣ, та отпосле мъчно се раздѣляха отъ тѣхъ. Всички проповѣди и всички речи при посре-

щанието и изпращането имаха една задача — да подигнатъ религиозния духъ у населението. Шествието бѣше една истинска религиозна манифестация, къмъ която се присъединяваше съ радостъ цѣлото християнско население! Особена благодарностъ братството дължи на отцитѣ свещеници, на г-да кметоветѣ, учителитѣ, настоятелитѣ църковни, братственитѣ епитропи, които полагаха голѣмо усърдие за успѣха на шествието.

Повече за резултатитѣ отъ шествието оставяме да говорятъ цитатитѣ, които тукъ правимъ:

В. Утро отъ 10 май пише:

„По примѣра на Исуса — монахинитѣ въ шествие обикалятъ софийскитѣ села.

Презъ тазгодишнитѣ великденски празници едно необикновено шествие обикаляше и още обикаля софийскитѣ села. Двадесетъ и осемъ монахини отъ „Бѣлия Кръстъ, заедно съ свещеникъ П. Вѣнковъ и архимандритъ Абаджиевъ, сж тръгнали пешъ по примѣра на Исуса, да проповѣдватъ Божието слово и да будятъ християнския духъ всрѣдъ народа. Тази инициатива има благословението на Софийския митрополитъ Стефанъ.

И проповѣдта не остава гласъ въ пустиня. Навсѣкжде „пасхалното шествие“ е посрещано тържествено отъ селянитѣ, които излизатъ вънъ отъ селото, за да срещнатъ официално проповѣдницитѣ. Въ всѣко село тѣ отслужватъ литургия, молебени и маслосвети, следъ това монахинитѣ даватъ

концертъ съ религиозни пѣсни. После, раздѣлени на нѣколко групи, монахинитѣ обхождатъ всички къщи въ селото, за да видятъ живота на селянитѣ и да чуятъ тѣхнитѣ болки. Разговарейки особено съ женитѣ, монахинитѣ утешаватъ нещастнитѣ и насочватъ всички въ пътя на религията.

По голѣмия успѣхъ на това шествие може да се заключи, че следъ голѣмото обезвѣряване презъ последнитѣ години, религиозния духъ въ нашия народъ е доста подигнатъ. Селянитѣ благодарятъ на инициаторитѣ и участницитѣ въ това шествие и изпращайки ги, имъ напомнятъ да ги спохждатъ по-често“.

Шествието на „Бѣлия Кръсть“

(Изъ в. Пастирско дѣло, брой 22 отъ 28 май т. г.)

Съ благословението на Негово високопреосвещенство св. Соф. митрополитъ г. г. Стефана, сестритѣ отъ „Бѣлия Кръсть“, предприеха едно дѣло го пасхално литийно шествие, изъ западната часть на софийската околия.

Во главе своя началникъ Негово В. преподобие архимандритъ Стефанъ Абаджиевъ и свещеника П. Вѣнковъ, въ втория день на Възкресение тѣ сж напуснали Корилския манастиръ, — мѣстото на тѣхното общезитие, и по начертана и предварително оповестена програма и маршрутъ, тѣ виднитѣ до свѣтлиятъ четвъртъкъ вечертъта, който съвпадна тази година и съ Гергьовденъ,

сж преминали редъ сета, съ извършване на утренни и вечерни църковни служби, и се отзоваха на него день въ Сливница — енорията ми.

Въпреки многото енорийска работа на този день — поради Гергьовдена и праздника на храбростта и победитѣ, ний, енорийскитѣ свещеници, успѣхме да застанемъ ничело на едно импозантно народно литийно шествие, по направление отъ църквата до гарата.

Въ шестъ и половина часъ сътъ сл. пл. цѣлиятъ районъ на сливнишката гара бѣ покритъ отъ хиляденъ народъ — ученици, моми, момчета, жени, мъже, войници и офицери. Представителитѣ на всички официални лица и учреждения бѣха застанали въ оградата на обградениятъ съ шпалиръ отъ войници и народъ перонъ на гарата. Музиката на 25 драгоманска дружина, олицетворяваща славния и победоносенъ драгомански полкъ, засвири тържествено и внушително религиозния химъ „Коль славенъ“, преди още пухтящия и бавно навлизащъ конвенционаленъ трень да бѣ спрѣлъ.

Хиляди погледи бѣха зорко отправени къмъ вагона, отъ който се показаха първитѣ сестри отъ „Бѣлия Кръсть“ — едни носещи свещени кони, а други — среброзлатни кутии съ свети мощи.

Хиляди сърца тупѣха отъ радость, въодушевление и удивление, предъ внушителния видъ на стройната редица отъ 28 монахини, облечени въ своето специално хубаво облекло, и съ

спуснати бѣли кръстове на гърдитѣ.

Следъ краткитѣ приветствия отъ наша страна, шествието тръгна къмъ църквата, като изпѣтя се движеше бавно подъ мелодичното пѣние отъ сестритѣ на „Христосъ възкресе“, а при тѣхното спиране — подъ мелодичния и внушителенъ гласъ на военната музика, изпълняваща само религиозни химни.

Въ църквата се отслужи вечерня, на която сестритѣ отъ „Бѣлия Кръстъ“ създадоха възхищение въ множеството богомолци съ своето дивно ангелско пѣние, ръководено отъ стария и известенъ учителъ въ семинарията г. Манасий П. Тодоровъ.

На вечернята държа кратка проповѣдь сестра Павла, върху нуждата отъ повече християнско възпитание и благочестие. Както по съдържание, тѣй и по интонация и техника, макаръ и къса, речъта бѣ образцова.

Мнозина отъ прийтъ твоятѣ, нескриха своето удивление отъ интелигентността и културата, които вървятъ нераздѣлно отъ религиозното, въ въ туй братство. Следъ вечерята, която имъ бѣ сервирана въ стопанското девическо училище, къмъ 9 и половина часа, сестритѣ бѣха закарани съ автомобили въ салона на казармата, където дадоха опредѣления и оповестенъ порано духовенъ концертъ.

Ако и преуморени отъ четирьднѣвно пѣтуване пресинали отъ много пѣние, сестритѣ отъ „Бѣлия Кръстъ“ дадоха насти-

на предъ многобройната сливнишка публика нѣщо повече отъ онова, което можеше да се очаква. Тѣ изпълниха съ вещина, въодушевление и точностъ програмата на концерта. Съ хубавото концертно и други видове пѣние, тѣ създадоха духовна наслада на присъствающия народъ; съ високо съдържателнитѣ религиозно нравствени текстове на пѣснитѣ, тѣ му наложиха мистично настроение, съ назидателнитѣ религиозни речи му дадоха изобилна духовна храна и подкрепа, а съ патриотичнитѣ тенденции на нѣкои отъ декламациитѣ, тѣ му направиха сжщински сюрпризъ. Особено прозаичната декламация за единъ отъ старопланинскитѣ манастири, монахинитѣ-сестри на който сж подпомагали дѣлото на наши въстаници, съ печене на пексмети, ушиване на облекло и знамена и съ описание картината на разорението манастиря отъ турцитѣ, мъчението и избиването на монахинитѣ, и съ заключителниятъ апелъ къмъ майкитѣ-българки да възпитаватъ децата си въ духа на вѣрата и отечестволубието, остави незаличими следи въ сърцата и съзнанието на всички присъстваващи.

Всички изпитахме двойно чувство: възхищение отъ подвига на монахинитѣ и състрадание за страшната имъ участъ. Къмъ 12-насътъ презъ ноцъта сестритѣ бѣха въ приговената имъ квартира за пренушване.

Сутринта, на божествената служба, сестритѣ пленяваха богомолцитѣ съ своето звучно хорово църковно пѣние. Служ-

бата завърши съ една хубава проповѣдъ отъ о. арх. Абаджиевъ. Обѣдваха и къмъ 5 ч. следъ обѣдъ, пакъ тържествено, бѣха изпроводени до срѣдъ пѣтя за с. Алдомировци, където друго шествие отъ християнитѣ на туй село, во главе енорийскитѣ свещеници, ги срещна и заведе въ с. Алдомировци. Отъ тамъ тѣ продължиха маршрута си къмъ селата: Опицвѣтъ, Петричъ, Маслово, Шияковци, Волюякъ, Надежда и др.

Отъ всичко станало азъ мога да призная и да подчертая, че посещенияето, което направи братството на „Бѣлия Кръсть“ въ моята енория, даде добри резултати. Почувства се въ енорията ми едно религиозно-духовно възбуждение повече отъ всѣки другъ пѣтъ. Мнозина индиферентни почувсуваха духовно импулсиране, а всички вѣрующи — духовна радостъ и окриляне.

За мене лично подвигътъ на братството „Бѣль Кръсть“ е чисто апостолски подвигъ. Това сж нови благовестници на Христовата вѣра между народа, нови проповѣдници на Христовия миръ и любовъ на земята. Това е изразъ на високо религиозно и обществено служение.

Такива литийни шествия принасятъ полза, както на Църквата, тѣй и на държавата. На първата чрезъ религиозно-нравственитѣ поучения и внушения, а на втората съ патриотичнитѣ действия и апели. Тѣ сж благодетелни, защото разбиватъ мракътъ на невѣрието и опорствуватъ срещу силитѣ на разрушението и пресичатъ пѣтя на всич-

ки еретически и пропагандаторски влияния въ страната ни.

Заради туй смѣтамъ, че както Светиятъ Синодъ, тѣй и самата държава, трѣбва да подкрепятъ съществуването на туй братство и, даже, да съдействуватъ за създаване и на други такава.

Благодарение на такива братства и ордени католическата църква развива днесъ такава обширна дейность и има своето влияние по цѣлия свѣтъ. Монашескитѣ ордени — мъжки и девически, съставляватъ религиозната, финансова и политическа сила на католицизма. Пожелаваме същото и за въ насъ. Богъ да благослови братството на „Бѣлия кръсть“, за да крепне то въ духовна сила и съзнание, за по-резултатна църковно-обществена дейность.

Протоиерей Дим. Янакиевъ

Какво извърши за вѣрата братство „Бѣль Кръсть“ съ тазгодишното си „Пасхално църковно литийно шествие“.

Тая година презъ пасхалната седмица братството „Бѣль Кръсть“ отъ кориловския манастиръ устрои пасхално църковно литийно шествие, подъ ръководството на негово високо прѣподобие архимандритъ Абаджиевъ, при участието на извънредно енергичния столиченъ свещеникъ Петъръ Вѣнковъ и още нѣколко други свещеници, съ благословението на н. в. преосвещенство св. Соф. митрополитъ г. г-нъ Стефана, като посети повече отъ отъ 25 села на Софийската околия.

Подобно литийно църковно шествие е рѣдко явление въ

Посрещането на Лигийното шествие отъ християнитѣ на с. Малашевци (Софийско).

нашия църковно-религиозен животъ. Неговото значение за Църквата малко се знае и от ония, отъ които би трѣбвало да го знаятъ. Цѣльта на братството „Бѣлъ Кръсть“, бѣ да помогне на Църквата за събуждане вѣрата у православноното ѝ изпълнение. Знае се, че българина обича своята вѣра, нация, но знае се така сжщо, че той е доста неустойчивъ, келебливъ и всѣко нововѣяние може да разколебае у него вѣрата; всѣко ново неprovedено учение той лесно възприема, безъ да се отнася къмъ него критически. Изобщо Българина изкони е билъ по-възприемчивъ къмъ новомодното и чуждото, отколкото къмъ родното. Съ това се обяснява появата и закрепването върху българския хоризонтъ на толкова много инославни пропаганди и сектански учения. Войнитѣ още по-вече подпомогнаха духовното разложение у народа, като разклатиха изъ Основи всички нравствени устои и убиха у народа вѣрата. Народътъ почна съ скептицизмъ да гледа на всичко; стана силно равнодушенъ къмъ своята бащина вѣра и родъ. Плодъ на всичко това сж наплодилитѣ се у насъ напоследѣлъкъ толкова много богоборци, родоотстъпници и разрушители. Религия, нрави, обичаи, любовъ къмъ родината, — всичко това за тѣхъ сж праздни думи. А вѣрата е божественъ огънь, тя гори, глѣе и свѣти въ душата народа, въпрѣки, че е посипана съ пепелта на равнодушието, невѣрието, отрицанието и бого-

хулството. Достатъчно е да се разрови тая пепель, и огънятъ пламва и стоплюва околнитѣ и атмосферата. Това, което става съ обикновения огънь, сжщото става и съ духовния огънь на вѣрата. Разбъркали се тоя огънь, той се възпламенява, почва да глѣе, да гори, да топли, и свѣти въ душата на ония, у които е билъ скритъ и посипанъ отъ невѣрието, равнодушието и богоборството.

Раздухвачъ, разпалител на тоя свещенъ огънь въ души-тѣ и сърцата на християнитѣ, се яви тази година братството „Бѣлъ Кръсть“ съ своето „пасхално, църковно, литийно шествие“. Духовнитѣ лица отъ това ше твие бѣха истински апостоли — проповѣдници. Сестритѣ отъ братството бѣха истински жени — евангелиски мироносици. Тѣ идѣха между християнкитѣ да помажатъ съ евангелско миро, да събудатъ съ евангелско слово много духовни мъртавци, изранени и убити отъ равнодушие, невѣрие, безвѣрие и родоотстъпничество. На всѣкъде, където се явяваха, тѣ бѣха посрещнати съ истинска радостъ, радушенъ приемъ и допускани да помажатъ духовитѣ рани на православната християнка съ живоносния балсамъ на Словото Божие. Мила гледка представляваше, когато тѣ се втурваха съ живъ устремъ да посетятъ и последната селска колиба, за да събудятъ заспалото религиозно чувство, да ободрѣтъ и поучатъ, като истински духовни милосърдни сестри! Тѣ надникнаха въ всѣка къща и въ всѣка душа на селянката,

тамъ, кждето за други дѣатели това бѣ недостѣлно.

Никога шъ селата не сж се стичали така масово отъ двата пола на среща съ литии при биене камбани съ издигнати арки, съ вѣнци, празнично облечени и съ приветствия, както при посрещане и изпращане на църковно-литийното шествие, устроено отъ братството. Никога храмоветъ не сж се тѣй пълнили отъ мъже, жени и моми, и деца, дошли да чуютъ мелодичното хорowo пѣние на сестритѣ отъ „Бѣлия Кръстъ“; да изслушатъ живоноснитѣ слова на свещеницитѣ и сестритѣ и да се увѣрятъ на гледъ какъ жената може да служи нѣ само на себе си, на своята плътъ и суeta въ живота, но и на ближния, на душата си, на Църквата и на Бога; какъ може да се апостолствува, да се служи на общо благо, на вѣрата, на народа и на царство Божие на земята. Трѣбваше човѣкъ да види, да слуша и да преживѣе всичко онова, което нап ави шествието, за да се убеди, че братството вършеше истинска, евангелска, апостолска работа; за да разбере, че вѣрата у народа не е угаснала, и може да се възпламени, да се разгори и го направи да я обича, да я пази и изпозѣдва, стига да има кой да я събуди въ него, да я разгори съ божественъ огънь; да разпрѣсне изъ душата му облацитѣ на невѣрие, безвѣрие, родоотстѣпничество и бунтарство, — нѣща твърде чести следъ духовна поквара и народни бедствия.

Трѣбваше човѣкъ да бжде

зрителъ на оня затаенъ дѣхъ, смирение и жадность, съ които се поглѣщаше всѣка дума отъ проповѣдитѣ на сестритѣ, какъ силни бѣха тѣ и какъ сияеха душитѣ на слушателкитѣ отъ радостъ, — за да се убеди, какъ може да се буди вѣра, да се извика религиозенъ ентусиазъмъ и да се прераждатъ души. Проповѣдитѣ и пѣнието най-силно въздействие оказваха върху женитѣ и особено върху девицитѣ. Тѣ просто плачеха, като гледаха, какъ моми, тѣхни връстници, отрекли се отъ свѣтовното и суетното, приели монашеския кръстъ, напуснали тихия животъ на своята обителъ, сж трѣгнали пеша отъ село на село, отъ кжща на кжща, нощувайки въ слама по училищата, да учатъ, апостолствуватъ, и да бждатъ мирносци въ живота; да лѣкуватъ падналитѣ въ живота отъ суевѣрие, безвѣрие и родоотстѣпничество, да бждатъ истински духовни самарянски сестри.

Не можеше човѣкъ да не се радва, като гледа, какъ нашитѣ девици не искаха да се раздѣлятъ отъ сестритѣ, искаха да имъ бждатъ въ услуга, да ги следватъ тѣй, както женитѣ мирносци едно време не искаха да оставятъ за мигъ Своя Божественъ учителъ, а Го следваха, служиха Му и изпълняваха учението Му.

Трѣбваше да настане или нощъ, или да се прибератъ сестритѣ на почивка, за да се раздѣлятъ отъ тѣхъ. И имаше за какво да става всичко това — защото отъ кого и кога, и кжде нашата селянка — мома можеше да види, какъ една

девица може да проповѣдва и пѣе въ църква?! Кой можеше да устрои духовни концерти въ селата — рѣдко явление въ нашия духовенъ животъ и особено въ тия на софійско?! Само братството „Бѣлъ Кръстъ“ можа да го извърши съ достоинство.

Всичко това показва, че народа е жаденъ за духовна храна, че въ него вѣрата е жива, но затулена отъ равнодушие, безвѣрие, невѣрие, боготстъпничество и свѣтовна суета. Обаче, щомъ се яви нѣкой да разпали вѣрата въ Христа, да я възпламени, тя почва веднага да гори, свѣти, топли души тѣ, да преражда и твори дѣла на любовъ къмъ Бога, ближния и родината.

Ѣлото, що направи братството „Бѣлъ Кръстъ“ за повдигане вѣрата въ Христа Бога, любовта къмъ ближния и родината е голѣмо. То заслужава адмиращия и отъ всички ония духовни и свѣтски, които съ насмѣшка и иронии се отнасяха къмъ братството „Бѣлъ Кръстъ“ и неговата задача. Примѣра, що даде Бѣлия Кръстъ съ литийното си шествие трѣбба да се подеме отъ духовни и свѣтски срѣди.

Трѣбба да престанатъ всички клоки и брътвежи по неговъ адресъ.

Литийни шествия съ религиозна цѣль, могатъ и трѣбба да се уредятъ и отъ другитѣ наши манастирски общежития.

Такива могатъ да се уредятъ и отъ свещеницитѣ съ помощта на добри християни и християнки. Вѣрата трѣбба високо да се манифестира. Шествията ще допринесатъ доста за събуждане религиозния животъ у нашия народъ; ще извикатъ ревностъ къмъ Бога и Неговата Църква. Това дѣло трѣбба да се подкрепи, продължи и доведе до пълно тѣржество, за да докара то чрезъ жива вѣра въ Бога и въ Неговата Църква духовно единство въ народа, миръ въ души тѣ на хората, сплотеностъ и истинско братолюбие, та да настани очакваното благоденствие въ народа ни.

Братството „Бѣлъ Кръстъ“ действително живѣе и работи, за да има братство между хората, да дойде царството Божие и на земята, както на небето. Нека то да живѣе, крепне и расте отъ сила въ сила, за да се разпръснатъ всичкитѣ негови и на вѣрата ни врагове! Нека пожелаемъ за сега поне по едно такова братство, като клонъ отъ братството „Бѣлъ Кръстъ“, при Българската Православна Църква въ всѣка епархия, който клонъ съ своятъ животъ да свѣти въ тъмнината на живота и да оживотворява; да твори волята Божия на земята за слава и величие на Троициния Богъ.

20 май с. Малешевци

Свещеникъ Стоянъ Байновъ.

Педагогически беседи.

Родители и деца.

Въ последно време често се чуватъ оплаквания срещу нашата младежъ, която обвиняватъ въ нравствена неустойчивостъ, отсъствие на религиозностъ, на идеализъмъ, обвиняватъ я въ краенъ практически възгледъ върху живота, въ карьеризъмъ и пр. За съжалание, тия упреци не могатъ да се смѣтатъ за несправедливи. Който внимателно се взре въ живота, той не може да не забележи, че нравственото издребняване бързо и незабелзано като плесень разяжда неокрепналитѣ души на нашитѣ деца и че то не се поддава на въздействието на външнитѣ възпитателни мѣрки и на училищната дисциплина. Младитѣ представители на съвременното младо поколение могатъ съ пълно право да кажатъ за себе си съ устата на поета:

„Отъ самата люлка ние по сърдце изнемогваме, насъ ни измъчва безвѣрието, насъ ни гризе униинето... Даже ние не умѣемъ страстно да пожелаемъ. Даже ние скритомъ ненавиждаме“...

Старцитѣ, като гледатъ на изтощенитѣ нервни съвременни деца и младежи, съ въздишка

си спомнятъ доброто старо време, времето на идеалнитѣ, възвишени стремежи, свѣтли пориви на младостта, и недоумѣватъ, защо сегашния младежъ изглежда тъй преждевременно остарѣлъ физически и духовно.

И наистина, въ що се крие причината на такова явление? Много причини има, но най-важната и главна отъ тѣхъ се крие въ семействата. Първитѣ основи на възпитанието се полагатъ въ детскитѣ души отъ семейството. А стои ли съвременното семейство на висотата на своето призвание въ това отношение?

Въ нашитѣ семейства родителитѣ малко се занимаватъ съ възпитанието на своитѣ деца. Даже храненето на децата, на което като че се отдѣля най-голъмо внимание отъ съвременнитѣ родители, и то се върши ненормално. А духовната страна на детската натура остава съвършено пренебрегната. Въ по-богатитѣ семейства децата се оставятъ на гувернанки, а въ по-малко богатитѣ — на слугинитѣ или пъкъ се представятъ сами на себе си. Родителитѣ не се стараятъ да се приближатъ къмъ душата на

детето, да заслужат неговото доверие, да разберат джежията на нежната детска душа да насъят и укрепят въ нея семената на религиозното чувство и на нравствено — доброто поведение. Наистина, въ минутитъ на отдихъ тѣ понекога играятъ и се шегуватъ съ децата, но всичко това по-скоро става за собствена забава. Ако презъ друго време детето се приближи къмъ тѣхъ съ своитъ въпроси, тѣ досадно се махвватъ отъ него, изгонвагъ го отъ себе си, често даже съ викове и глѣчки. А между това детската душа тѣй много жадува за приветъ, ласки, отговори на тревожеститъ я и често пѣти оставещи подире си мѣчителна неудовлетвореностъ многобройни въпроси! . . . И, ако родителитъ съ време биха съумѣли по-близко да се приближатъ къмъ своето дете, да го разбератъ, може би щѣха да го избавятъ отъ много заблуждения, грѣшки и недостатъци.

Въ единъ малъкъ разказъ на А. П. Чеховъ („Дома“) талантливо и извънредно справедливо се разказва, какъ единъ прокуроръ отучилъ своя десетгодишенъ синъ отъ пушене. Докато той се ограничавал само съ сухи и студени изисквания и наставления, нищо не излизало. Но когато той една т, свършено машинално, се опиталъ да застане на гледище, достъпно за детското разбиране, и разяснилъ на си на си въ форма на приказка вредата отъ пушенето, резултатитъ, за голѣмо негово очудване, били блѣстещи. Разчув-

ству аното дете, безъ всѣкакво принуждение, свършено искрено, веднага обещало да захвърли тютюна.

Въ разказа на другъ писателъ (Л. Андреевъ „Въ туманъ“) съ ясни черти се изобразява мѣчителното състояние на младежа, който заболѣлъ отъ срѣчна болестъ и не смѣлъ да каже за това на баща си, къмъ който той не привикналъ да бже откровенъ. Тия мѣчения се завършватъ съ самоубийството на младежа, каквото е могло и да не стане, ако между него и бащата сж съществували други отношения.

По тоя начинъ и живота, и литературата свидетелствуватъ, че събуждането на съзанието въ детинската душа, остепенния ръстъ и нейно развитие ставатъ повечето мимо непосредственото влияние на родителитъ. А отпосле, когато децата пораснатъ и почнатъ порелефно да проявяватъ скрититъ отпорано нравствени недостатъци, родителитъ се чудятъ, защо децата имъ излѣзли такива.

Въ друго едно литературно произведение се пише, че бащата на семейството, като видѣлъ крайната разпуснатостъ на своитъ гече възрастни деца, обърналъ се къмъ жената си съ недоумѣващия въпросъ: „Та наши ли сж тия деца? Откъде тѣ излѣзоха у насъ такива?!“ И его единъ отъ синоветъ, въ порива на своята откровеностъ какъ обяснява на баща си причината на нразсвената разпуснатостъ на семейството.

„Ние (децата) всѣкога жи-

вѣхме горе, а вие (родители-тѣ долу. Долу вие работѣхте, трудѣхте се, за да можемъ ние спокойно да живѣемъ горе... И ние живѣхме, кой както искаше. Вие знаехте, че ние на нѣщо се учимъ, нѣщо четемъ, нѣкъде ходимъ, но какъ ние възприемаме, кжде ходимъ, — това вие не знаехте... Оше деца, ние бѣгахме по керемидитѣ и когато отраснахме нерѣдко правихме сжщото. Насъ ни разврацаваха слугинитѣ и гувернанкитѣ. Ние сами себе си разврацавахме: старитѣ — младитѣ. Всич о това ставаше горе, и вие нищо не знаехте... Вие ни раждахте и пращяхте горе. Рѣдко ние слизахме при васъ долу, освенъ само когато искахме да пиемъ и ядемъ, а вие се качехте при насъ само тогава, когато искахте да ни ругаете и биете. И ето ние вече отрастохме, ние слѣзохме отгоре вече възрастни хора, съ свои вкусове, желаня и исканя. И вие не ни познахте. Вие сега съ ужасъ питате: „откъде ние сме станали такива“...

Виждатъ ли децата въ лицето на своитѣ родители примѣри, достойни за подражание? Стараятъ ли се родителитѣ, макаръ само предъ децата, да бждатъ нравствено подобри, та съ това да издигнатъ своя авторитетъ предъ тѣхъ и да усилятъ своето нравствено влияние върху тѣхъ?

Обикновено ние наблюдаваме, че родителитѣ скриватъ

своитѣ недостатъци на службата, въ обществото, срѣдъ чуждитѣ хора, обаче не считатъ за нужно да правятъ сжщото у себе си дома, предъ децата. И ето че въ семействата открито, нерѣдко съ всички сили и безобразна голота, се правятъ отъ страна на възрастнитѣ и пиянство и груби разгравии, произлизатъ дивисцени, а често пжти се изсипватъ и голѣми побоица върху безащитнитѣ деца...

Едни отъ родителитѣ догущатъ всичко това поради претъжно пренебрежение къмъ децата. Други — поради лъжливъ възгледъ, че ужъ децата не сж въ състояние да разбератъ онова, което говорятъ и вършатъ възрастнитѣ. Но колко много сж неправи еднитѣ и другитѣ! Нежната, възприемчивата детска душа, като сунгеръ, попива всичко въ себе си и съ своята тънка наблюдателность често забелезва, усвоява и запомня онова, което остава незабелезано за възрастнитѣ.

Трѣбва родителитѣ да престанатъ да забравятъ своитѣ деца. Трѣбва по-будно и по-внимателно да се вгледватъ въ детската душа презъ онова време, когато тя, подобно на нежно цвѣте, довѣрчиво се разкрива на среща на живота. Тогава само ще се унищожи и главната причина на нравственото падане на младото поколение.

В. Ч-нѣ

Нашиятъ печатъ за жената.

Жената преди Христа.

Продължителното благотворно влияние на християнството тъй издигна жената въ обществото и държавата, че сега трудно е даже човѣкъ да си представи онова унизително положение, въ което я сварила евангелската проповѣдь на Христовото учение. Жената въ очитѣ на иудея по време на Рождество Христово не е била нищо повече, освенъ средство за услаждане на живота и за домашно стопанско благоустройство.

Въ това време жената не поздравлявали споредъ обичаитѣ на страната. Съ нея (даже и съ собствената жена) не разговаряли предъ други хора. Равнитѣ се отказвали да наставляватъ женитѣ въ закона. По-добре, — казвали едни отъ тѣхъ, — хвърлете книгата на закона въ огъня, отколкото да я съобщавате на женитѣ. Но Спасителътъ билъ противъ тия обичаи, родени отъ човѣшко неразвитие.

Безъ да обръща внимание на околнитѣ и даже на ученицитѣ си, Той съ Своя примѣръ установилъ други отношения къмъ жената. Като излъзълъ съ проповѣдь за Царството Божие, Господъ, въ беседата си съ жената-самарянка насаме, съ прями и ясни думи я удостоява — една отъ първитѣ — съ вестята, че Той е обещания Месия, — удостоява тая жена, която произхождала отъ презиранъ отъ иудеитѣ народъ. На нея първа Той разправи и висо-

кото учение за покланянето на Бога въ духъ и истина, съставляващо едно отъ основитѣ на Християнството. Това билъ ясенъ знакъ, че жената сжщо тѣж, както и мъжътъ, е способна да възприема най-високитѣ религиозни истини.

Отъ първитѣ крачки на обществения животъ на И. Христа да се пренесемъ къмъ последнитѣ дни на евангелската история. — Ако жената — самарянка първа донесла на своитѣ съграждани вестята, че при кладенеца на Иакова стои обетования Месия, Който вече се явилъ въ свѣта, Мария Магдалина, която служила на Господа презъ цѣлата Му обществена дейность, — донесла на свѣта първата вестъ за възкресението.

Бившата грѣшница, — сжщество презрѣно въ очитѣ на еврейскитѣ законници и на цѣлия народъ, тя, а не другъ нѣкой даже отъ най-близкитѣ ученици на Спасителя, се удостоила първа да види Възкресналия. Това обстоятелство заслужава особено внимание. Таковъ внимание на Спасителя къмъ жената мирноносица при онова унижение, въ което се намирали женитѣ въ иудейския свѣтъ, разбира се, не е случайно. Въ това можемъ да се убедимъ, като по-добре вникнемъ въ учението на Христа за тайната на брака.

Бракътъ — това не е търговска или свѣтска сдѣлка, не е средство за подслаждане на живота или даже:

за домакинско благоустройство. Това е таинствено съединение на две души във една плът, във едно органическо цѣло, съединение тъй тѣсно, че за да се разкъса, значи да се осакати организма. Това е съюзъ на любовъ висока и чиста. Това е училище на добродетели. . .

Такова тѣсно съединение може да има само между двама. Ето защо и Христосъ е казалъ, че оня, който разкъса брачния съюзъ и се ожени за друга, той прелюбодействува че прелюбодействува и оня, който се ожени за разведена. А щомъ жената е дадена на мъжа за негова единствена другарка за презъ цѣлия му животъ и съставлява единъ видъ негова двойникъ, половина отъ неговото сщество, — не може да става въпросъ за нейното подчинено, унижено положение.

Стариятъ свѣтъ, ако е ценилъ жената, ценилъ я само като жена и майка. Христосъ вижда въ нея другаръ, равенъ на мъжа, негова сестра въ царството Божие. У Христа нѣма разлика между мъжки и женски полъ. Въ сърдцето на жената е начертанъ сщия образъ Божи, и тя сщце е създадена за небето и за духовна радостъ въ царството Божие.

Даже нѣщо повече, по своята отзивчивостъ, по своята сърдечна чистота и топлина на религиозното чувство, тя може да стои предъ студения и съ повече колебаещъ се духъ на съмнение мъжъ. — Ето що искалъ да подчертае Господъ Спасителъ съ Своето лично отношение къмъ жената като Божии съсъдъ, носителка на Неговия образъ. Ето какъ Той я възвеличилъ!

Съ що жената е отговорила на тая голѣма милостъ и благоводение на Спасителя? — Художникътъ Хале

е нарисувалъ една картина, въ която Христосъ е изобразенъ въ образъ и дрехи като пастиръ църковенъ и тукъ при Него сж изобразени четири жени, които Му донасятъ найчиститѣ и високи дарове на природата — цвѣтя, — символъ на действителна чистота и невинностъ. И тия дарове жената-християнка ги е принесла на възвеличилия я Господъ.

Тия дарове на преданна, чиста любовъ и невинностъ донесли на Христа още презъ времето на земния Му животъ женитѣ мироносици, донесли, безъ да се гледа на това, че нѣкой отъ тѣхъ до момента, когато първи пжтъ срещнали Господа били велики грѣшници. Тѣ показали найголѣмъ примѣръ на дълбока и безкористна преданностъ и любовъ къмъ Спасителя. Безъ да очакватъ за себе си въ бждащото царство на Месия нито слово, нито стоение отдѣсно на Господа, тѣ презъ всичкото време ходили подире Му, като служили съ своя имотъ и трудъ на Крокия Учителъ, нѣмащъ де главата си да подслони.

Когато предадения на враговетѣ Господъ билъ оставенъ даже отъ най-близкитѣ ученици, тѣ съ плачъ и ридание вървели следъ Него на Голгота. Само женитѣ—мироносици и любимия ученикъ Господенъ — Иоана, евангелиститѣ отбелезватъ, че били при кръста на Разпнатия. Тѣхъ църковното предание представява за погребващи заедно съ благообразния Иосифъ отъ Ариматея, тѣлото на Исуса.

Но ето, че поради предпразничната суетня, отъ скръбъ и грижи, било забравено да се помаже тѣлото Исусово съ аромати. И сутринта въ недѣлята — като пропуснали само великия день на древната пасхална сждба, женитѣ мироносици

бързат да отидат на гроба, за да помажат тѣлото Иисусово и първи, поради своята преданостъ и любовъ, ставатъ проповѣдници на великата радостъ за цѣлия свѣтъ — Христо-вото възкресение. Женитѣ мироносици закѣснѣли да донесатъ на гроба на Спасителя своето миро. Но пъкъ следъ възкресението Му тѣ първи принесли плодовѣтъ на своята вѣра въ Възкрѣсналия и на своята чиста небесна любовъ.

Заради тая любовъ къмъ своя небесенъ Женихъ християнкитѣ жени били готови да се откажатъ отъ всичко, което на земята ги мамило и привличало.

Тѣ не могли да принесатъ на Господа други дарове, не могли, подобно на ап. Павла, съ проповѣдь за Кръста, да обиколятъ морето и сушата, но затова пъкъ донесли му, както и женитѣ, изобразени на картината, най-добритѣ земни цвѣтове, — любовъ, сърдечна чистота и невинность.

Християнската жена въ свѣта на тогавшния язически развратъ, представявала като новъ родъ, ново творение. Погледнете, — казвали езичниците единъ на други, — „тѣхнитѣ жени сж чисти като девизи, тѣхнитѣ дъщери сж цѣломждрени“. Ето ония, — първитѣ цвѣта, съ които християнскитѣ жени украсили обгагреното съ кръвъ чело на Спасителя: — ония аромати, които тѣ донесли на Неговия празенъ гробъ.

Започнали се гоненията. И християнката принесла нови аромати на Божия олтарь. Ето девицата Блондина изморява палачитѣ съ своето търпение и говори само едно: „азъ съмъ християнка и у насъ нищо лошо не правятъ. Ето Перпетуя, като надвила любовта си къмъ пре-

старѣлия си баща и кърмачето си дете, безстрашно отива на мъжки заради името Христово. Хвърлена на разкъсване отъ свирепи крави; изранена, обливайки се въ кръвъ, тя прави усилия да прикрие своето разголено тѣло, а следъ това и да оправи разчорленитѣ си коси, тъй като това било символъ на трауръ, а тя считала мъченическата смъртъ за особена радостъ.

Ето и Фелицитата, ето и младата Потамиена, които съ своето мъжество и търпение презъ време на ужаснитѣ мъжки, обърнали въ вѣрата войника Василида. Ето и царица Александра, отиваща на смъртъ съ молитва на уста и съ издигнати къмъ небето очи. Ето и св. Анастасия, която ходила по разни градове и облекчавала положението на затворниците. — По-нататкъ нека спомнимъ великомъченицитѣ; Варвара, Екатерина и много други невести Христови, за злостраданията и търпението на които нѣма да се намѣри мѣсто, за да се повествува. Следъ тѣхъ идватъ Моника, Антуса и други велики майки, които възпитали въ любовъ и преданность къмъ Господа своитѣ синове, — велики отци и учители на Църквата Христова. Нима и тѣ съ тия си трудове не сж впели ново чисто цвѣте въ вѣнца, който, намѣсто бодливия трънъ, приготвили за Господа благочестивитѣ християнки отъ първитѣ вѣкове на християнството? Не, жената християнка оправдала онова високо благоволение, съ което се отнесълъ къмъ нея Христосъ и не е тя виновна, ако сега, съ забравянето на Християнския дългъ и на евангелскитѣ идеали, жената отново почва да забравя и за своето високо призвание.

А. Л-ки.

Б Е Л Е Ж К И

НЕРЕДОВНОСТИТЪ НА ПОЩАТА СЪ възмутителни! Много отъ абонатитъ се оплакватъ, че не получавали книжките, особено за 8 и 9 отъ III год., когато ние сме ги пращали. Адреситъ у насъ сж напечатани и когато се лѣпятъ, немогатъ да се пропусчатъ, и то въ такова количество. По тая причина редакцията се е обърнала до пощенски-те власти съ три писма, като е представила списъци на изпратени, ала изгубили се книжки. Ние високо протестираме срещу тия нередовности на пощата. Едно наше писмо, адресирано до свещ. А. Коларовъ въ Русе и пуснато въ София, е ходило въ Калоферъ и следъ 15 дни е отишло въ Русе до адресанта. Майката на една наша сестра отъ Пловдивъ поиска да ѝ изпратимъ жигия на свети-итъ. Изпратихме. Следъ нѣколко дни получихме книгата обратно съ надписъ: „Отказва получаването“. Запитана майката, каква е тая работа, отговаря, че не е виждала никаква книга, нито е повръщала. Съ едно писмо ние представихме всичко това въ Дирекцията

на пощата и искаме наказанието на чиновника. Изминаха се нѣколко месеца и нѣма отговоръ. Втори и трети пжтъ писахме да ни се отговори.

Нека абонатитъ ни си взематъ бележки отъ тов. и не обвиняватъ редакцията.

Молимъ ги сжщо да ни съобщаватъ всички нередовности, за да се взематъ овреме мѣрки.

На 17 юний, отивайки за черпишкото свещеническо училище, гдето е синодаленъ пратеникъ при произвеждане на изпититъ, отби се въ манастира на Бѣлия Кръсть негово високо-преосвещенство св. Сливенския Митрополитъ Иларионъ. Той биде дозрещнатъ отъ Братството, което, възползувано отъ случая, го покани да извърши водосветъ по случай пускането отъ два дни на печатарските машини и въобще започването на редовна работа въ братствената печатница. Негово високопреосвещенство задоволи молбата на Братството. Следъ водосвета, той се обърна къмъ сестритъ съ една поздравителна речъ, пропита съ радостъ, че вижда вече печатница въ манастира на Бѣлия Кръсть и че, за свое щастие, нему се паднало да извърши водосветъ по случай започването на работата. Високопреосвещениятъ владика говори още много за ролята, която има да играе печатницата, за дълото на Бѣлия Кръсть, поздравя сестритъ съ успѣха и имъ обеща пълна подкрепа. Братството остана крайно благодарно, отъ вниманието на високопреосвещения владика.

Негово Високопреосвещенство Св. Врачанският Митрополитъ Г. Г. Климентъ подари отъ своитѣ издания 2100 брошури на сума 13400 лв. за разпространение между народа. Братство е особено трогнато отъ тоя щедър подаръкъ на Н. В. Преосвещенство и крайно му благодарни.

Сектанството у насъ се шири. Най-важно е, че учения глупави и безсолни намиратъ почва срѣдъ народа ни, особено срѣдъ простата маса. „Свето общество“, адвентисти, дѣновисти, теософи, петдесятници, — тоза сж секти безмислени, глупави и неиздържачи никаква критика. Това знаятъ и самитѣ имъ разпространители, но тѣ вече го иматъ за занаятъ, отъ който се прехранятъ, и... разпространяватъ, стига да има кой да слуша и книгитѣ имъ да чете.

Единъ день бѣше дошълъ при мене главниятъ разпространителъ на теософията у насъ — Софроний Никовъ. Стана приказка за Дънова: признава ли го той (Никовъ) за великъ учитель-Христосъ, както самъ (Дъновъ) се препержча и неговитѣ поплонници го изповѣдватъ.

Никовъ се засмѣ.

— Нали Дъновъ е теософъ и вие сте теософи казахъ азъ?

— Като има будали, — отговори Никовъ, — у насъ да слушатъ Дънова и да му вѣрватъ, така си е. Въ всѣки случай, Дъновъ си живѣе добре. Квартирата му е пълна съ разни сладка, плодове и какво ли нещещъ. Човѣкътъ има смѣтка да се прави на Христосъ, та да живѣе. Може и царъ да се обяви, стига да имъ кой да го признава!!!

Напоследъкъ и Софроний Никовъ е грозно загазилъ. Види се, като му се усладило отъ Дъновата подрѣжка и живѣние на широко и като се убедилъ, че „има будали да го слушатъ и да го издържатъ“, той се обявилъ за свещеникъ на нѣкаква си църква и почналъ да вѣнчава и разни други треби да извършва. Св. Синодъ направилъ постѣпка да се взематъ

административни мѣрки спрямо тоя самозванецъ. И такива били взети. Но, важно е, до кога нашия народъ ще плаща данъкъ на подобни ексцентричности? До кога той ще дава ухо на подобни брѣтвежи и ще издържа разпространителитѣ имъ?!

Свещеническа среща се състои на 2 и 3 юний т. г. въ Св. Рилска обителъ. Около 100-на души свещеници отъ цѣла България, голѣма частъ отъ които сж били съ семействата си, сж били на срещата.

На срещата сж били разгледани следнитѣ по-важни въпроси:

Въздържателното дѣло; проповѣднически институтъ и фондъ; начинъ за разпространение на духовната книжнина; борба противъ порнографията и модернитѣ танци; начини и средства за по-добри отношения между учители и свещеници.

Граждански бракъ. Жалко но фактъ е, че отъ редъ години женскиятъ съюзъ у насъ върви по водитѣ на разни лъкви криворазбрани модерни течения. Нататъкъ води и съюзената жена у насъ! Напоследъкъ съюзътъ е правилъ нови постѣпки предъ правителственитѣ вржгове да иска узаконяването у насъ на гражданския бракъ. Само хора невѣрующи, евреи и сектанти могатъ да искатъ подобно нѣщо! Отъ него ще иматъ печалба само тия последнитѣ, тѣй като наистина бракътъ ще се сведе къмъ единъ простъ договоръ за половъ животъ между две лица. Но християнката, вѣрващата жена ще изгуби много и много.

Ще изгуби ореола на светостъта, който Църквата дава на брака и чрезъ който жената, по слабата страна, добива права на царица въ дома.

Гражданскиятъ бракъ носи нещастие за жената, особено това ще бжде у насъ при нашата култура и нрави. Знаете ли какво зло искате, о, жени отъ българския женски съюзъ?! Познавате ли душата на простата народна маса? Или си правите смѣткитѣ, като познавате васъ си и оная около васъ изъ голѣмитѣ градове?!

На 5-и май стана въ Пловдивъ конгресъ на ученическитѣ православни християнски Д-ва. Това

е една много симпатична проява средъ нашата учаща се младеж. Това е единъ завой на младежта къмъ Църквата, колкото милъ толкова и полезенъ за самата младеж, за Църквата и държавата. Родителитъ трѣбва съ радостъ не само да пушатъ, но и да насърчаватъ децата си въ това направление. Колкото повече християнщина у младежта, толкова по-чиста и идейна ще бжде тя.

На 4 и 5 май т. г. въздържателнитъ дружества у насъ въ България, на конгреса си въ Стара Загора, сж решили да се обединятъ въ общъ съюзъ, който сж нарекли: „Български неутраленъ въздържателенъ съюзъ“. Още при основаването на съюза, последниятъ обединявалъ 22 селски и градски неутрал. въздържателни дружества и броили около 800 членове.

По поводъ на това, управителния му съвѣтъ е издалъ единъ апелъ и окръжно № 2 съ дата 16 и 18 май. Въ апела се зове българското

гражданство и свещеникъ за подкрепа, застанали въ редоветъ на въздържателитъ. Оргънътъ на съюза ще бжде в. „Трезво общество“, който ще се издава въ Лозечъ. Въ контролния съветъ на съюза е избранъ свещ. Георги Пѣвевъ отъ гр. Тръвна, — нашъ добъръ ревнителъ.

Членоветъ на християнското братство въ кварталъ Подуене, София въ общото си годишно събрание сж рѣшили да направятъ по усилена агитация за записване абонати за „Християнка“, да организиратъ младежка християнска група, да улесняватъ християнитъ при нещастни-смъртни случаи, като за първо време поематъ тѣ разноснитъ по погребения и пр.

Редакцията като имъ благодари за вниманието къмъ списанието „Християнка“, поканва абонатитъ си отъ този кварталъ да внасятъ всички суми, предназначени за списанието, на свещ. Методий п. Ивановъ, отъ когото ще получаватъ и квитанциитъ си.

ПОЩА

Мария А. Зидарова — Вие сте записали двама абонати: Ирина А. Костова и Боянъ Ст. Ивановъ, като сте посочили адресъ: с. Лжджене, Чирпанско. Такова село въ Чирпанска околия нѣма. Съобщете точния адресъ.

Отъ Синитово — Т.-Пазарджишко, Свещ. Ив. п. Лазаровъ ни пише: „Отъ малкъ възлюбихъ Божия храмъ и сега, като младъ свещеникъ, азъ се старая да допринеса нѣщо на родната ни Църква, особено на такива прояви въ нея, каквато е Брат. „Бѣлъ Кръстъ“, което е добъръ свѣтильникъ за запалване искритъ на общъ огънь къмъ Бога въ сърдцата на хората.

Горещо бихъ желалъ и моля да ме посети Братств. „Бѣлъ Кръстъ“ — и влѣе струя на освежаване, та дано и моята енория малко се раздвижи и почне редовно да посещава църковното богослужение и даде внимание къмъ църковния животъ. Дано се замисли за Бога за вѣчния и слденъ часъ и поиде следъ своя църковенъ служителъ съ вѣра и

любовъ, правда и милостъ къмъ злачнитъ пасбища.

По случай свѣтлитъ Христови празници Ви пожелавамъ всичко добро и полезно.

Отъ с. Ютюклеръ, Разградско, Ненчо Д. Хубанчевъ, свършилъ Соф. дух. семинария, ни лише: „Неочаквано получихъ отъ редакцията на сп. „Християнка“ две изящно подвързани библии въ картини, скъпъ подаръкъ за проявената отъ менъ дейностъ въ записване абонати на списанието.

„Християнка“ е единственото и най-ценно списание въ България. По своя отлично подбранъ и най-разнообразенъ материалъ тя надминава всѣко друго списание у насъ. „Християнка“ е необходима и трѣба да се получава и чете въ всѣко едно българско православно семейство.

А „Библия въ картини“ и другитъ издания на братството на „Бѣлия Кръстъ“?!? За тѣхъ не съмъ въ състояние да говоря. За своята красота, ценностъ и значение за българския народъ, тѣ гово-

рятъ сами повече, отколкото всички другъ. Рѣдко ще се намѣри писателъ, или ораторъ, който би описалъ, или казалъ нѣщо повече за тѣхъ, даже и това, което тѣ заслужаватъ.

„Библия въ картини“ трѣбва да краси масата въ всѣка стая, въ всѣка една къща.

Този албумъ надъ албуми а съ объяснителния текстъ на карти, тѣ е необходимъ за всѣки християнски домъ: Който не притежава „Библия въ картини“, нищо не притежава. Този, който получава десетки списания и вестници, а не получава „Християнка“, нищо не получава.

Този, който има въ библиотеката си много и различни тонове книги, между които Библията (Свещеното Писание) и житията на светиитѣ отсѣтствуватъ, нищо нѣма.

„Само една книга има на свѣтъ, — Библията“, — рекълъ на сина си Валтеръ Скотъ на смъртното си легло, когато първиятъ го зопиталъ: „коя книга да ти дамъ“?

Съзнавайки това, най-сърдечно обещавамъ, че никога нѣма да се отклоня отъ изпълнението на тая свещенна задача, да разпространявамъ изданията на Братството на „Бѣлия Кръстъ“. Ще се труда и работя надъ нея, до колкото ми стигатъ сили и умения.

Най-усърдно моля Всевишния да благослови предприетото отъ сестрите при „Бѣлия Кръстъ“ народополюзно дѣло. Дано Богъ чрезъ тѣхъ

и всички истински служители на християнската вѣра присѣе Христовата свѣтлина върху умовете и сърдцата на цѣлия български народъ за негово лично благо и душевно спасение.

Единъ отъ добритѣ свещенници у насъ,

свешеникъ Ив. Паликовъ отъ с. Беброво Еленско на 31 V т. г. пише: „съобщавамъ, че народа иска да чуе да заговорятъ устата на монахинитѣ: съ проповѣди, поучения и духовни забави. Това ще има голѣмо значение за обръщане вниманието на всички къмъ „Бѣлия кръстъ“, и той тогава ще получи голѣма подкрепа отъ добрия израненъ и непросвѣтенъ народъ. Вѣрвамъ, голѣма роля ще изигр-е дѣлото на „Бѣлия кръстъ“. Колко бихъ желалъ и азъ да бъда полезенъ. Сестритѣ ги приехме добре въ слото ни. Вий можете и отъ тѣхъ да провѣрите. Има много попове, които ги мързи и не работятъ. Тамъ е злото. Нека втори пѣтъ сестритѣ да дойдатъ на есенъ презъ септемврий, и октомврий, но организирани, за да дадатъ и забави и проповѣди. Има нужда отъ малки молитвеничета, каквито Синода бѣ издалъ отдавна. Трѣбватъ при обучението на братствата и децата по пѣние. Ако може, да се и подопълнятъ. Натоваренъ съмъ отъ сестрата Макрина да ви предамъ и нейнитѣ поздравии. Напредъ Богъ всѣкога и изоставя своитѣ работници. Желая ви отъ сърдце успѣхъ въ дѣлото.

БИБЛИОГРАФИЯ

Получиха се въ редакцията следнитѣ книги и списания:

„Витлиемъ“ — религиозно — нравственно списание за деца, год. IV кн. IV и V, Годишенъ абонаментъ 30 лв. Излиза въ Варна. Адресъ Мл. Георгиевъ.

Лѣтописи на лѣкарския съюзъ въ България, Годишенъ абонаментъ 150 лв. Излиза въ София. Адресъ: Канцеларията на Бъл. лѣкарски съюзъ — София, ул. Вълковичъ, 16

Книга за живота — мисли на чядри хора, съставилъ Прот. Йорданъ Стойковъ, ц. 40 лв. В. Търново.

Въпреки, че книжниятъ пазаръ тежи отъ всѣкакви книги, пише лѣ-

торътъ въ предговора къмъ книгата, добритѣ и полезни книги сж голѣма рѣдкостъ. Защо? — Защото, за да се напише една ценна и полезна книга, се искатъ известни качества отъ писателя: широкъ умственъ хоризонтъ, висока нравствена култура, даръ да се пише. А такива хора сж рѣдкостъ. Рѣдко сж и хубавитѣ книги. И автортѣ се лутатъ, като скромна трудолюбива пчела отъ цвѣтъ на цвѣтъ и събралъ духовни бисери изъ творенията на велики, именити автори отъ всички народи и отъ всички времена, и стѣкмили горнята книга.

Книгата ще бжде отъ голѣма полза за всѣки. Изписва се отъ автора въ гр. В. Търново.

Продължава се подписката за записване абонати на IV годишнина на **ХРИСТИЯНКА**

И през IV годишнина Християнка си остава вѣрна на своя духъ и на вѣчнитѣ истини, за които благоветствува до сега върху своитѣ страници. По прежнему, тя ще бжде религиозно-назидателно, литературно и публистично списание, въ техническо отношение значително подоброено, изящно, достъпно и за най-простия и интересно за всѣки интеллигентъ. Въ продължение на една година (отъ априлъ т. г. до априлъ 1927 г.) „Християнка“ ще даде 10 книжки — за всѣки месецъ по една, съ изключение на Юлий и Августъ. Тя ще засили илюстрацитѣ, като наредѣ съ религиознитѣ картини отъ знаменити художници, ще даде и много картини на наши родни светии и изъ битовия животъ. Въ нея ще намѣрятъ мѣсто образци на художествена белетристика, статии по въпроситѣ за християнското вѣроучение и моралъ, апологетика, разкази и изъ свещената история, изъ живота на светитѣ Божии угоднитѣ, по възпитанието, домакински известия, съвети и пр. и пр.

Абонаментътъ и за презъ IV годишнина остава сжщия — **60 лв.** на фина бѣла хартия и **40 лв.** на обикновена хартия.

Който запише 15 нови абонати (които не сж били такива презъ III година) и внесе напълно абонамента имъ или пѣкъ събере и внесе напълно до сжщия срокъ абонамента на 20 стари абонати — ще получи веднага премия 1 екземпляръ жития за м. януарий или (кога бжде готовъ) за феаруарий, на хубава хартия. Запише ли 20 нови абонати или пѣкъ събере абонамента на 25 стари абонати и го внесе напълно — ще получи „Библия въ картини“ 1 екземпляръ, за 25 нови абонати — 1 „Библия въ картини“ по вързана.

Записвайте се за Християнка год. IV.

Разпространявайте Християнка!

Печатна грѣшка е допустната на стр. 26, дето е казано: че каймакинътъ предлагалъ на Д. Пъшковъ 20,000 (ирми бинъ грушъ), а въ книгата на Д-ръ Стояновъ е писано 200,000 гр. Да се чете: първата цифра 200,000 (ики юзъ бинъ грушъ), а втората — 20,000, което е вѣрното.

Цена 16 лева

ИЗДАВА БЪЛИЯ КРЪСТЪ НА БЪЛГ. ПРАВОСЛ. ЦЪРКВА

ВСИЧКИ МАТЕРИАЛИ СЕ ИЗПРАЩАТЪ ДО РЕДАКЦИЯТА
НА СП. „ХРИСТИЯНКА“ — СОФИЯ, СВ. СИНОДЪ,
НА СЪЩИЯ АДРЕСЪ СЕ ВНАСЯТЪ СУМИТЪ И СТАВА
ЗАПИСВАНЕТО.

Печатница на Братството „Бълъ Кръстъ“ Корилски манастир (Софийско).